

RENAȘTEREA

FONDATOR: EPISCOP NICOLAE IVAN 1919

Anul XXIII
Serie nouă
Octombrie
2012

10
(270)

Prețul: 2,5 lei

EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Cuvioșii mărturisitori Sofronie, Visarion și martirul Oprea Nicolae din sec. XVIII, sfinți transilvăneni canonizați la 21 oct. 1995 în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

Mărturisitori pentru Ortodoxie

Discretă și prea puțin băgată în seamă, pe 21 octombrie este celebrată sărbătoarea „Sfinților Ardeleni”. Din dorința de a nu supăra și de a nu leza sensibilitatea fraților noștri din cealaltă strană ne abținem să abordăm prea des acest subiect.

Totuși, considerăm că este onest ca măcar la sărbătoarea lor să-i pomenim pe cei ce și-au mărturisit credința cu orice risc. Și facem lucrul acesta constatând că urmările dezbinării religioase sunt prezente și astăzi și dor. Mulțimea proceselor de revendicare patrimonială în care sunt târate comunitățile ortodoxe aduc neliniște în nenumărate parohii.

Știu că ceea ce voi afirma nu este în armonie cu diplomația oportunistă a celor ce vor să vadă în *Uniație* o poartă deschisă înspre „Apusul civilizată” și o ieșire din „Răsăritul obscurantist”.

Este adevărat că dezbinarea Bisericii Creștine nu-i pe placul lui Dumnezeu; Domnul Hristos dorește „ca toți să fie una (Ioan 17, 21), numai că unitatea nu se realizează prin greco-catolicism. Pe bună dreptate Episcopul Ioan Stroia de la Alba Iulia spunea prin 1926 că „oricât de multă silință își dau frații greco-catolici din România Mare a se prezenta una cu noi, și aceasta o fac conștient când voiesc să câștige favoruri sau prerogative în ochii credincioșilor lor, ei sunt și rămân ce i-a făcut nefericitul act al Unirii de la 1700: o frântură schismatică ruptă din sânul Bisericii Ortodoxe”.¹

Referitor la eșecul pe care l-a constituit greco-catolicismul, în ce privește refacerea unității Bisericii, comisia mixtă de dialog de la Balamand, alcătuită din ortodocși și catolici afirmă că „uniatismul este metodă de unire din trecut” și că actualmente se caută „deplina comuniune”.²

Împotriva „actului nefericit” al uniației și împotriva acestei „metode” false de unire s-au ridicat „Sfinții Ardeleni”. Troparul sărbătorii lor, prăznuită pe 21 octombrie, li se adresează acestor eroi ai credinței cu cuvintele: „luptătorilor pentru ortodoxie, ca niște trâmbețe îngerești, ați învoiat în suflete mărturisirea dreptei credințe și, ca niște înțelepți propovăduitori, pe credincioși i-ați hrănit cu dreaptă și luminată învățătură. Mari au fost ostenele lucrării voastre, mare și osârdia propovăduirii; mare a fost și rodul luptei voastre drepte, pururi pomeniților ostași ai lui Hristos”.³ Sfinții Ardeleni au fost mulți. Pe unii îi cunoaște numai Dumnezeu. Sfântul Sinod, după cercetările convenite, s-a oprit la numele câtorva dintre ei, pe care i-a canonizat. Este vorba de Sfinții mărturisitori Visarion, Sofronie de la Cioara, Ioan din Galeș, Moise Măcinic și Sfântul Mucenic Nicolae Oprea, prăznuiți pe 21 octombrie.

După ce, prin presiunea curții de la Viena și prin promisiuni de natură socială, mitropolitul Atanasie, dimpreună cu treizeci și opt de protopopi, au semnat în 1700 actul de uniație, șazeci de ani au urmat tulburări care au provocat multă durere.

Ortodocșii, rămași fără episcop și fără drepturi, cu bisericile ocupate și mănăstirile dărâmate, băteau drumul la Viena. Unii dintre ei, ca de pildă Sfântul Nicolae Oprea, au murit în temnițele din Austria. Este mișcătoare pledoaria unui țaran în fața comisiei alcătuite de împărăteasa Măria Tereza: „acest cojoc care-i pe mine acum e al meu. Dar dacă ar vrea să mi-l ia Crăiasa, i-l dau. Cu aceste mâini și picioare și cu tot trupul meu am lucrat zi și noapte, ca să plătesc porția. Ele sunt ale Crăiesei și de-ar vrea să mi le ia nu am ce face. Dar nu am decât un suflet, pe care îl păstrez pentru Dumnezeu din cer și nici o putere omenească nu-l poate îndoi.”

Pe când trimișii ortodocșilor călătoreau la Viena, „prin Ardeal umbla popa Sofronie din Cioara înconjurat de mii de oameni, care îl păzeau și ascultau cuvântul lui. El cutreieră satele și arăta o pecete «cât un taler», prin care li se făgăduia românilor împlinirea dorinței de a-și avea episcop de legea lor”.⁴ Când autoritățile l-au închis la Bobâlna, țarania l-au eliberat, la fel și la Zlatna. Iar „sinoadele” ținute în mai multe locuri, dintre care cel mai important la Alba Iulia, au formulat hotărâri și au întocmit jalbe. Urmarea pozitivă a fost că împărăteasa a tolerat în 1761 un episcop ortodox în Ardeal, venit de la Buda. Totuși, Sfântul Sofronie a fost nevoit să plece la Curtea de Argeș.

Aceste mișcări țărănești, ne spune istoricul David Prodan, „au dus la marginea pieirii Unirea, cel puțin în două momente, în mișcarea racoșiană și în cea a lui Sofronie”.⁵

¹ De la suferința despărțirii la bucuria reîntregirii, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române, Alba Iulia, 1989, p. 3.

² Documentul de la Balamand, Arhiepiscopia Sibiu, 1993.

³ Ceaslov, București, 1973, p. 663.

⁴ Ioan Lupaș, Istoria Bisericească a Românilor Ardeleni, Cluj-Napoca, 1995, p. 115.

⁵ David Prodan, Răscoala lui Horea, Vol. 1, București, 1984, p. 65.

DIN SUMAR:

- ▶ ACTUALITATE – PR. BOGDAN IVANOV (p. 1-2)
- ▶ ANIVERSARE (p. 3)
- ▶ EVENIMENT – BIROUL DE PRESĂ (p. 4)
- ▶ THEOLOGICA – NICOLAE-COSMIN GRECU (p. 5)
- ▶ PROFESORUL DE RELIGIE – IONIȚA TIMIȘ (p. 6)
– MARIAN SIDON
- ▶ PATRISTICA * ESEU – PAUL SILADI (p. 7)
– MIRCEA GELU BUTA
- ▶ IN MEMORIAM * RECENZIE – FABIAN SEICHE (p. 8)
– PR. FLORIN-CĂTĂLIN GHIT
- ▶ CRONICA – IOAN RAZEȘ (p. 9)
- ▶ PELERINAJE (p. 10)
- ▶ AGENDA IERARHILOR (p. 11)
- ▶ PELERINAJE * APARIȚII EDITORIALE (p. 12)

Lucian Blaga, admirându-l pe Sfântul Sofronie, zice: „într-un timp când catolicii și Curtea din Viena negau cu fâțărnicie și rea voință existența unor români ortodocși în Transilvania, aceștia, prin omul ridicat chiar din rândurilor lor, prin călugărul Sofronie, reușesc să-și dovedească puterea, manifestându-se aproape ca un mic stat în stat.”¹

În anul 1955, Sfântul Sinod, ținând seama de lupta dreaptă pentru credința a Sfinților Ardeleni, a hotărât ca de atunci înainte „Părinții noștri Ierarhi Iorest și Sava, care au îndurat chinurile Mucenicilor, mărturisind dreapta credință, împreună cu smeriții între ieromonahi Visarion și Sofronie, care au surpat cu virtutea și cu pătimirile lor puterea vrăjmașilor Ortodoxiei, și împreună cu dreptcredinciosul creștin Oprea, care a pecetluit cu moartea satornicia lui în credința părinților noștri, să se numere cu sfinții și să se cinstească după toată pravila ca sfinți Mărturisitori și Mucenici”².

S-ar putea spune că acestea sunt file de istorie și că lumea de astăzi are alte preocupări. Este adevărat! Numai că „Iisus Hristos, ieri și azi și în veci, este același” (Evrei 13, 8). Sfinții Ardeleni L-au mărturisit pe Hristos în modul în care li se părea eficient atunci.

Noi astăzi trebuie să-L mărturisim în Uniunea Europeană într-un mod potrivit acum. Să le spunem tuturor oamenilor că „viața fără Hristos nu este viață. Dacă nu-L vedem pe Hristos în toate faptele și gândurile noastre, noi trăim fără Hristos.”³ Iar capătul unei vieți fără de Hristos este neantul și haosul.

¹ Lucian Blaga, *Gândirea românească în Transilvania în secolul XVIII*, București, 1966, p. 60.

² B.O.R., 11-12/1955, p. 1047.

³ DionysieTatsis, *Cuvintele Bătrânilor*, Alba Iulia, 2004, p. 14.

Noi spații de cazare pentru elevii Seminarului Teologic Ortodox din Cluj

uni, 1 octombrie, de la ora 16, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a inaugurat și a săvârșit o sfeștanie a noilor spații de cazare ale Seminarului, situate la mansarda clădirii din Curtea Centrului Eparhial din Piața Avram Iancu numărul 18. La eveniment a participat și Preasfințitul Vasile Someșanul, membrii ai Centrului Eparhial, profesori și elevi ai unității de învățământ.

La finalul slujbei au fost acordate diplome de aleasă cinstire celor implicați în reamenajarea mansardei clădirii Seminarului.

Apoi Mitropolitul Clujului a adresat un cuvânt de învățătură seminariștilor, exprimându-și nădejdea că cei care vor locui în noile spații vor avea toate condițiile pentru a progresa intelectual și duhovnicește: „Astăzi s-a realizat spiritual

gândul nostru de a face o sfeștanie festivă în acest cămin care este realizat după ultimele standarde și va fi un loc confortabil și care îmbie și la studiu și la viață duhovnicească. Gândul nostru de a inaugura acest spațiu s-a realizat”.

La rândul său, directorul instituției de învățământ, părintele profesor Liviu Vidican Manciu i-a îndemnat pe elevi să aibă grijă de noile spații care au fost utilizate cu tot ceea ce este nevoie.

Lucrările la mansardarea clădirii Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca a început în luna iulie. Au fost construite 12 camere cu un total de 50 de locuri de cazare destinate seminariștilor.

Investiția se ridică la un milion de lei, dintre care 600 de mii au venit din partea primăriei Cluj-Napoca, iar restul din fondurile Arhiepiscopiei Clujului.

Biroul de presă

Deschiderea primului Colegiu Național Ortodox în Cluj-Napoca

În contextul în care spectrul descurajant al unei lumi tot mai indiferente la dimensiunea spirituală a vieții și la formarea sufletească a tinerilor se intensifică în spațiul public românesc, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și-a propus și a reușit să ofere o alternativă educațională și formativă adresată copiilor din ciclul primar prin deschiderea, în colaborare cu Seminarul Teologic clujean, a primului Colegiu Național Ortodox din Cluj-Napoca.

Începând din anul școlar 2012-2013, în cadrul Colegiului Ortodox din Cluj-Napoca vor funcționa patru clase de ciclul primar: două clase pregătitoare și două clase I, într-un corp de clădire situat pe Str. Avram Iancu nr. 6, cu cele mai bune condiții pentru învățat, un spațiu generos de recreere și cu teren de sport, având toate standardele impuse de un învățământ de calitate.

Festivitatea oficială de inaugurare a Colegiului și deschiderea noului an școlar au avut loc sâmbătă, 15 septembrie 2012, de la ora 10.00, când Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a oficiat slujba de *Te-Deum* în prezența reprezentanților autorităților locale și ai Ministerului Educației, a corpului profesoral, a părinților și elevilor care vor învăța în această școală.

La finalul slujbei de *Te-deum* Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei a evidențiat că această școală confesională va crește copii cuminți, de folos societății și bucurie părinților. Mitropolitul Andrei a acordat la finalul slujbei distincția Crucea Transilvană consilierului economic al Arhiepiscopiei, D-lui Sorin Călea și Crucea Arhiepiscopală fostului director al Seminarului Teologic Ortodox din Cluj, Părintelui Cristian Sonea, cel care a demarat proiectul de reînființare a școlii confesionale la Cluj și care s-a îngrijit îndeaproape de pregătirea începerii activității acestei școli. La rândul său părintele Cristian Sonea a mulțumit Înaltpreasfințitului Andrei pentru implicarea personală decisivă în materializarea acestui proiect. Totodată, actualul director al Seminarului Teologic Ortodox din Cluj, Părintele Liviu Vidican, a precizat că prin evenimentul inaugurării se reia practic o tradiție a învățământului patronat de Biserică în municipiu deoarece în anul 1946 existau în Cluj două școli confesionale, care au fost ulterior închise de către regimul comunist.

Școala le oferă celor aproximativ 70 de elevi, înscriși deja în clasa pregătitoare și în clasa I, un mediu sigur și favorabil învățării, bazat pe valorile moralei creștine, va asigura un corp profesoral foarte bine pregătit profesional, cursuri opționale de limba germană și engleză, și va asigura, opțional, programul „After school”, care va include, pe lângă pregătirea temelor pentru a doua zi, și diverse cercuri tematice: pictură, muzică, dansuri, balet, teatru etc.

Prin acest proiect, orientat în mod evident spre șansa și viitorul tinerilor, se reia și o veche tradiție școlară confesională ortodoxă, din perioada când la Cluj a funcționat în prima jumătate a secolului XX Liceul ortodox de fete „Doamna Stanca” și Liceul ortodox de băieți „Mitropolitul Simion Ștefan”.

Pr. Bogdan Ivanov

Parohii vacante – octombrie 2012

- ♦ Preot paroh la Parohia Ortodoxă **Someșul Rece**, Protopopiatul Huedin, 1100 suflete, categoria I.
- ♦ Preot paroh la Parohia Ortodoxă **Valea Drăganului**, Protopopiatul Huedin, 1500 suflete, categoria I.
- ♦ Preot paroh la Parohia Ortodoxă **Coșbuc**, Protopopiatul Năsăud, 1700 suflete, categoria I.

Ocuparea lor urmează să se facă prin examen. Examenul se va desfășura după programa pentru parohiile de oraș.

Dosarele candidaților se vor depune până în data de 31 octombrie 2012.

Condiții pentru înscriere: licențiat în Teologie, 5 ani vechime în preoție, fără abateri disciplinare.

Burse oferite de Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” pentru anul școlar și universitar 2012-2013

Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” acordă, prin concurs, pentru anul școlar și universitar 2012-2013, un număr de 34 burse destinate elevilor de liceu, studenților, masteranzilor și doctoranzilor, repartizate după cum urmează:

- 18 burse pentru elevi de 200 lei pe lună
- 13 burse pentru studenți de 300 lei pe lună
- 2 burse pentru masteranzi de 300 lei pe lună
- 1 bursă pentru doctoranzi de 400 lei pe lună

Bursele pentru elevi, studenți și masteranzi, se acordă pe o perioadă de 9 luni, iar pentru doctoranzi de 12 luni, începând cu 1 noiembrie 2011. Doctoranzii și masteranzii, care vor aplica pentru una bursele scoase la concurs vor trebui să prezinte un proiect de cercetare, pe o temă interdisciplinară, din domeniile propuse: teologia și interpretarea științelor de astăzi, teologia și bioetica, teologia și artele.

Calendarul și etapele desfășurării concursului:

15 Octombrie 2012, termenul limită pentru depunerea dosarelor, direct sau prin poștă, la sediul Fundației (400117 Cluj-Napoca; P-ța Avram Iancu 18)

29 Octombrie 2012 afișarea rezultatelor

30 Octombrie 2012 contestații și afișarea rezultatelor finale

Condițiile de participare, fișa tip a aplicantului, precum și actele necesare pentru întocmirea dosarului se găsesc în Regulamentul de burse aprobat de Colegiul Director și publicat pe situl Fundației, la www.fundatiabartolomeu.ro. Fundația va încheia cu fiecare bursier un contract în care sunt prevăzute drepturile și obligațiile ce revin ambelor părți pe toată perioada derulării bursei.

Fundația „Mitropolitul Bartolomeu”, înființată în anul 2008 de vrednicul de pomenire Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu, reprezintă proiectul generos și inspirat al unui om cu viziuni largi, care a știut să-și depășească accidentele biografice și să-și convertească lipsurile tinereții în șansă pentru tinerii meritoși, dar lipsiți de posibilități materiale. Fundația are ca scop principal acordarea de burse tinerilor meritoși dar lipsiți de posibilități financiare, din resursele proprii pe care le administrează potrivit dorinței fondatorului ei.

Fondul alocat pentru bursele anului școlar și universitar 2012-2013 este de 77.700 lei, iar până în prezent, Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a acordat 145 burse, unor tineri din întreaga țară, în valoare totală de 363.300 lei.

Biroul de presă

Părintele profesor Ioan Ică senior – conștiința a teologiei ortodoxe românești

Iradiția nu este numai trecutul, ci și prezentul în care locuiește deja viitorul (Pr. prof. dr. Ioan Ică). Iată o definiție a Tradiției Bisericii, în care aceasta se dezvăluie în calitatea ei de criteriu de analiză și interpretare a istoriei. Tradiția descoperă taina Persoanei divino-umane a lui Iisus Hristos, a lui Dumnezeu întrupat în istorie, fără însă a Se reduce la ea: așa au învățat și au primit în chip luminat generații întregi de studenți teologi de la părintele Ioan Ică, *dascălul-mistagog*, care la 9 septembrie 2012 a împlinit venerabila vârstă de 80 de ani. Pentru părintele Ioan Ică, învățătura teologică se situează între harismă și gândire rațională, între pedagogie și mistagogie. Teologul depune mărturie despre ceea ce a învățat de la înaintașii săi și în același timp despre ceea ce el însuși trăiește și simte, călăuzit de Revelația dumnezeiască și de învățătura Bisericii.

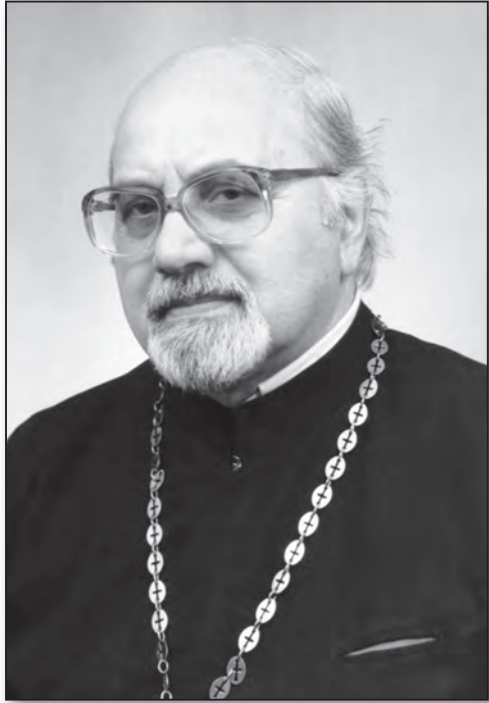
Despre părintele profesor Ioan Ică s-a scris și se va mai scrie multă vreme, pentru că dreapta înțelegere și definire de sine a teologiei românești, în specificul ei și în raportarea ei la teologia ortodoxă greacă și rusă și la teologia apuseană, nu este cu puțință astăzi fără referința la personalitatea și opera sa teologică.

Pe bună dreptate s-a arătat că acest „strălucit și pasionat profesor al Teologiei ortodoxe ardelenne” (Patriarhul Daniel), „reprezentând pleiada de mari dascăli pe care i-a avut Teologia Românească” (IPS Andrei Andreicuț) - ucenic deopotrivă al profesorului Isidor Todoran și al părintelui Dumitru Stăniloae, a realizat o extraordinară sinteză teologică și duhovnicească, coagulând în mod creator în opera sa teologică și în slujirea sa de dascăl ce a dat mai bun generațiile anterioare de profesori și teologi români. „A dominat timpul său istoric” (PS Calinic Botoșăneanul) prin abnegație, modestie și dăruire de sine pentru binele Bisericii și al învățământului teologic românesc. De asemenea, putem reafirma cu bucurie că „părintele profesor Ioan Ică n-a îmbătrânit” (IPS Calinic al Argeșului), el luminând cu fervoare constantă și astăzi în teologia românească. Chiar și acum, la binecuvântata vârstă de 80 de ani, „dogmaticianul encicloped” este la zi cu noutățile din teologie, traduce și teologhisește viu, având puterea de a dinamiza pe cei care îl frecventează pentru sfătuire.

Îndrăznim să îl considerăm pe venerabilul profesor și teolog Ioan Ică senior drept conștiința critică și auto-critică a teologiei ortodoxe românești din ultimele decenii ale veacului XX și până astăzi. Cunoaște până la nivelul detaliului biografic și bibliografic viața și opera profesorilor de teologie români de la toate centrele universitare de tradiție teologică din țara noastră. De asemenea, este un excelent cunoscător al teologiei ortodoxe ecumenice, ale celei grecești în special, și al teologiei apusene, îndeosebi al teologiei protestante. Activitatea științifică de excepție, dublată de un deosebit discernământ duhovnicesc, l-a făcut să nu ezite să se refere critic la unele din ideile acestora, chiar dacă îi erau persoane apropiate sau erau personalitățile cele mai titrate ale teologiei ortodoxe, în același timp evaluând și valorizând cu onestitate opera lor. Pentru că părintele profesor Ică este înainte de toate un iubitor de adevăr, un pasionat de adevăr, înzestrat cu un adânc simț al responsabilității, înrădăcinat în tradiția vie a Bisericii, în care Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, este și spiritul critic al așezămintelor și operelor pe care creștinii le realizează ca mădulare ale Bisericii. În activitatea sa științifică și didactică, părintele profesor Ioan Ică a impresionat prin recursul constant la izvoarele patristice, prin bogatele referințe culturale și printr-un dar pedagogic excepțional, în care expunerea plină de entuziasm dobânda adeseori valențe doxologice. Dar pe cât de înflăcărată era forma orală a predării, pe atât de sobru și bine cumpănit era conținutul de idei al cursului. Ca dascăl de teologie, a impus prin viața și activitatea sa un model pedagogic după care educația, în Biserică și în Școală, este cea care decide destinul persoanei.

Recunoscut ca unul din cei mai de seamă specialiști în probleme ecumenice pe care i-a avut Biserică Ortodoxă, a contribuit într-o manieră critică, dar în același timp irenică la progresul dialogului interconfesional și la afirmarea specificului Ortodoxiei românești și universale. După cum s-a arătat, el a fost deschis ecumenismului, dar în aceeași măsură a rămas ferm pe poziții ortodoxe. Nu numai că a fost unul dintre cei mai competenți teologi ortodocși în chestiunea dificilă a receptării și evaluării teologice a *Mărturisirilor de credință ortodoxe din secolul al XVII-lea* și în problema influențelor eterodoxe din teologia ortodoxă, dar a fost el însuși un teolog ortodox mărturisitor, în descendența Tradiției vii și la nivelul exigențelor și provocărilor secolului al XX-lea. Prezența sa vie, mărturisitoare în dialogul ecumenic constituie un model exemplar pentru tinerele generații de teologi, care sunt adeseori ispitite să cadă fie în capcana fundamentalismului autosuficient și gheotoizant, fie în aceea a unui ecumenism relativist și dizolvant.

În viziunea părintelui profesor Ioan Ică, mărturisirea credinței vizează transmiterea credinței mântuitoare și, din acest motiv, actualitatea ei este continuă. Întrucât presupune transmiterea credinței mântuitoare, ca act subiectiv, personal ea

trebuie să fie identică cu conținutul de credință dogmatic, obiectiv, precizat de Biserică și întărit de întreaga Sfântă Scriptură. În acest context, se evidențiază contribuția sa valoroasă la înțelegerea actului teologhisirii și la definirea conștiinței de sine a teologului ortodox. Cu o insistență neobosită, părintele profesor a arătat că „teologia este atât discurs despre Dumnezeu și despre lucrările Lui, elaborat pe baza cercetării științifice a căilor de fixare și transmitere a Revelației divine supranaturale, cât și cunoașterea lui Dumnezeu în duh pe baza experienței personale. Teologia este o harismă a Duhului Sfânt, un dar al lui Dumnezeu, cunoașterea duhovnicească a realităților dumnezeiești și prezentarea lor în cuvânt de înțelepciune prin care teologul descoperă noi semnificații

duhovnicești ale cuvântului lui Dumnezeu” (pr. prof. dr. Valer Bel). Astfel, Revelația supranaturală care a culminat în Iisus Hristos aduce omului cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu, a lucrării și vocii Lui și oferă baza de teologhisire și dezvoltare a învățăturii despre Dumnezeu și despre lucrarea lui mântuitoare. Deci întâietatea nu o are rațiunea sau cuvântul omenesc, ci cuvântul lui Dumnezeu și trăirea adevărului descoperit. Rațiunea umană interpretează numai cuvântul lui Dumnezeu, fără a i se substitui sau a-l înlocui. Temelia nemijlocită a învățăturii teologice este întruparea Cuvântului. Întrucât Cuvântul S-a întrupat, El poate fi gândit și învățat. Teologia în calitatea ei de cuvânt trebuie să deschidă gândirea noastră spre o realitate care o depășește. Este vorba de un mod de a gândi în procesul căruia gândirea nu include, nu cuprinde, ci este indusă și cuprinsă, însuflețită de credința contemplativă. Pentru părintele profesor, teologia are un caracter *teocentric* pentru că pornește de la cuvântul lui Dumnezeu către noi și unul *harismatic-profecic* deoarece, întemeindu-se pe cuvântul lui Dumnezeu către noi, expune acest cuvânt pe baza experienței comuniunii cu Dumnezeu și vizează această comuniune. Având în vedere că Revelația în Hristos este culmea și încheierea Revelației, *teologia care expune sistematic această Revelație este singura teologie adevărată*, chiar dacă pe latura ei umană teologia rămâne în această viață totuși o cunoaștere umană, imperfectă, mijlocită, analogică și mereu perfectibilă, deoarece abia în viața veșnică ea devine o cunoaștere nemijlocită „față către față” a lui Dumnezeu. Întrucât Biserică Ortodoxă este singura păstrătoare și interpretează infailibilă a Revelației care s-a fixat și transmis în Biserică prin Sfinții Apostoli și se transmite nealterată până la sfârșitul veacurilor, Biserică fiind „stâlpul și temelia adevărului” (1 Tim 3, 25), *Biserică este subiectul și spațiul teologiei*, iar *teologia este biserică* și ortodoxă ca una ce stă sub îndrumarea și în slujba Bisericii Ortodoxe. Teologia este o funcție a Bisericii și exprimă învățătura ei. Stând ferm în Revelația dumnezeiască, teologia ortodoxă are un profund caracter *biblic și patristic*. Ea acordă o autoritate absolută cuvântului lui Dumnezeu transmis în Sfânta Scriptură și Tradiția apostolică, aceasta din urmă fiind cuvântul lui Dumnezeu scris și nescris, dar fixat ulterior în scris de către Biserică. De aceea, teologia ortodoxă înțelege Revelația în lumina învățăturii Sfinților Părinți ai Bisericii, adică așa cum au trăit Revelația, au formulat-o și explicat-o ei. Întrucât orice dar sau

harismă a Sfântului Duh nu suplinește darurile naturale ale omului ci, dimpotrivă le presupune și le desăvârșește potențându-le la maximum, teologia, în esența ei, nu este numai *cuvântul lui Dumnezeu către noi*, ci și *cuvântul nostru mărturisitor de Dumnezeu către semenii noștri*. Ca atare ea nu este numai o harismă, ci și un efort al omului de cercetare, de cuprindere, formulare sistematică, propovăduire și comunicare a cuvântului lui Dumnezeu ca învățătură bisericească.

Că teologia rodește acolo unde harisma se întâlnește cu efortul uman este ceea ce părintele profesor Ioan Ică ne-a arătat cu prisosință în întreaga sa viață și activitate.

Corpul profesoral al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca îi rămâne profund îndatorat și recunoscător pentru saltul valoric fără precedent pe care l-a cunoscut facultatea clujeană în timpul mandatului său de decan (1996-2000). După o strălucită activitate didactică de aproape 3 decenii la Sibiu (în 1968 a fost numit lector, în 1974 conferențiar; în 1976 devine profesor titular la Catedra de Teologie Dogmatică și Simbolică, iar în 1984 conducător de doctorat; între 1978 și 1992 a fost redactor responsabil la Revista *Mitropolia Ardealului*, și ulterior la *Revista Teologică*), s-a transferat în 1994 la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca unde era, de altfel, profesor asociat din 1991, dar și ca o datorie de suflet față de profesorul său de specialitate clujean, Isidor Todoran, față de care a nutrit mereu o adâncă admirație și prețuire. În calitate de decan a contribuit decisiv la consolidarea și afirmarea învățământului teologic superior clujean, precum și la înființarea primei școli teologice doctorale în cadrul Universității „Babeș-Bolyai”.

Din anul 1995, la propunerea Senatului Universității Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, părintele profesor a fost timp de aproape șapte ani membru în Comisia pentru curriculum universitar, științe umaniste, profilul Teologie, precum și în Consiliul Național de Atestare a Titlurilor și Certificatelor Universitare din cadrul Ministerului Învățământului, for important pentru evaluarea și confirmarea tinerelor cadre didactice de la Facultățile de Teologie din România, iar în anul 2002 a făcut parte din Comisia Sfântului Sinod de evaluare a Instituțiilor de Învățământ Teologic ortodox superior din Patriarhia Română.

Între 1996 și 2000 a fost redactor coordonator al revistei *Studia Universitatis Babeș Bolyai*, seria *Theologia Orthodoxa*, precum și membru în comitetul de redacție al revistei *Renașterea*, editată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, al cărei colaborator permanent a devenit din iulie 2004. Din aprilie 2007 este membru în colegiul de redacție al revistei de cultură și spiritualitate românească TABOR, editată de Mitropolia Clujului.

A fost decorat de Președintele României în 2 aprilie 2002, împreună cu alte personalități culturale clujene, cu Ordinul național *Serviciul credincios în grad de cavalier*, „pentru îndelungata și prestigioasă activitate științifică, didactică și implicare în viața cetății, contribuind la recunoașterea municipiului Cluj-Napoca ca unul din centrele intelectuale ale României”, iar în 9 septembrie 2002, cu ocazia împlinirii a 70 de ani, Arhiepiscopia Clujului i-a conferit *Diploma de aleasă cinstitie* pentru contribuția sa la creșterea prestigiului Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, la întărirea dialogului interconfesional și al teologiei cu cultura, precum și pentru devotamentul cu care a slujit și slujește Biserica strămoșească. Cu prilejul lansării volumului omagial *Pr. Prof. dr. Isidor Todoran, Scrieri alese*, în 28 noiembrie 2006 Decanatul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca „acordă *Diploma de aleasă cinstitie* în semn de recunoștință față de P.C. Pr. prof. univ. dr. Ioan I. Ică senior pentru întreaga sa activitate teologică și pentru munca susținută de relansare a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și a Școlii sale doctorale «Isidor Todoran»”. În anul 2007, cu prilejul împlinirii de către pr. prof. dr. Ioan Ică a vârstei de 75 de ani, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a editat în colaborare cu Editura Renașterea, volumul *Omagiu Părintelui Prof. Univ. Dr. Ioan I. Ică*, ca un semn de apreciere și recunoștință din partea comunității academice și a tuturor acelor care l-au prețuit, ierarhi și preoți, profesori de teologie și personalități culturale, generații de studenți.

Acum, când pășește peste pragul celei de a 80-a aniversări, îi dorim ca Dumnezeu să-l binecuvânteze cu încă mulți ani în deplină sănătate, să se bucure de ucenicii pe care i-a format și să-și continue munca la masa de lucru a teologiei, cu care s-a contopit întreaga sa viață.

La mulți ani, părinte profesor!

Decanatul Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Al V-lea Congres Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română, la Mănăstirea Nicula

In binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat, între 24 și 26 septembrie 2012, la Mănăstirea Nicula, cel de-al V-lea Congres Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România, for decizional și de dialog care își propune să ofere șansa ca învățământul teologic universitar românesc să reprezinte răspunsul Bisericii și al Evangheliei la problemele și dilemele modernității. Această ediție a congresului a fost organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, cu sprijinul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului și prin directa purtare de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, iar gazda reuniunii a fost Mănăstirea Nicula.

Tema generală a întâlnirii a fost: „Formarea, calitatea și competitivitatea în învățământul teologic universitar contemporan”. Lucrările Congresului din acest an s-au axat pe două direcții tematice principale: pe de o parte, știință, conștiință și spiritualitate, iar pe de altă parte, formare, calitate și competitivitate în învățământul teologic universitar contemporan. La acest eveniment important pentru învățământul teologic românesc au participat decani și reprezentanți ai Facultăților de Teologie Ortodoxă din București, Cluj, Sibiu, Iași, Craiova, Arad, Alba Iulia, Oradea, Constanța, Pitești, Timișoara, Târgoviște, ș.a.

În desfășurarea programului întâlnirii, ziua de marți, 25 septembrie 2012, a fost rezervată momentului inaugural, deschis printr-o slujbă de Te-Deum, oficiată în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și a PS Varlaam Ploieșteanul, Episcop vicar patriarhal, în biserica Mănăstirii Nicula, moment continuat firesc printr-o sesiune festivă în Amfiteatrul Centrului de Studii Patristice al Mănăstirii Nicula. În cadrul acestei sesiuni inaugurale Episcopul vicar Varlaam Ploieșteanul a prezentat mesajul Patriarhului Daniel care s-a referit la nevoia de fidelitate și înnoire în educația teologică universitară. A urmat alocuțiunea Înaltpreasfințitului Mitropolit Andrei și apoi intervenția Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, D-na Ecaterina Andronescu, cea a d-lui Acad. Ioan Aurel Pop, Rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, cea a d-lui Florinel Frunză, reprezentantul Secretariatului de Stat pentru Culte, și cea a decanului Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, instituția organizatoare a Congresului. Referatul de fond cu titlul „Știință, conștiință și spiritualitate” a fost prezentat de Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, Președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai.

Cele trei zile de discuții și prezentări de referate au oferit participanților prezenți la Nicula șansa de a oferi o imagine reală asupra stării învățământului teologic universitar românesc și de a găsi soluții la probleme specifice. Concluziile și propunerile întâlnirii au fost formulate într-un document final, adoptat de toți reprezentanții Facultăților de Teologie prezenți la acest Congres și prezentat spre analiză și aprobare în cadrul Sfântului Sinod, la proxima ședință de lucru.

Biroul de presă

Propuneri pentru îmbunătățirea învățământului teologic universitar

(Document final al Congresului Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română)

I. Propuneri care vizează dimensiunea formativă a învățământului teologic universitar

1. Se recomandă ca studenții în teologie să fie călăuziți spre cunoașterea realităților eclesiale și sociale, prin implicare directă în proiecte misionar-sociale, în activitatea de la parohii și de la mănăstiri, astfel încât teologia Bisericii să fie nu doar pentru școală, ci pentru viață.

2. Intensificarea programului de rugăciune și îndrumare spirituală în vederea cultivării unei mai sporite atmosfere du-

hovnicești în facultățile de teologie. Rolul duhovnicului în acest proces este fundamental, activitatea sa având un caracter programatic, de dezvoltare a unui autentic „proiect duhovnicesc”, de formare, care să fie complex, coerent, bine structurat.

3. Cultivarea unei comunicări mai eficiente între profesori și studenți, îndeosebi prin îndrumare duhovnicească, tutoriat și asigurarea orelor de consultanță săptămânale. De asemenea, și cultivarea unei relații mai strânse între student și episcopul care i-a acordat binecuvântarea.

4. Pentru realizarea unui dialog onest între teologie, filosofie și știință, una dintre prioritățile învățământului teologic este dezvoltarea unui areal de comunicare interdisciplinară în cadrul universității, pregătit printr-o prealabilă abordare interdisciplinară chiar în interiorul facultăților de teologie.

5. Impunerea calificativului la purtare pentru studenții teologi, ca o particularitate a învățământului teologic.

6. Facultățile pot propune Centrelor eparhiale teme actuale ale cursurilor de formare continuă a clericilor.

7. Dezvoltarea unei palete de activități care să asigure formarea unui mai amplu orizont cultural al studenților.

8. Învățământul teologic să fie orientat în sensul perfecționării intelectuale, al aprofundării cercetării și al înnoirii vieții spirituale din facultățile noastre – care activează într-o societate confruntată cu fenomenul secularizării – pentru a fi o sinteză creatoare între tradiție și actualitate, știință și spiritualitate, cercetare academică și lucrare misionar-eclesială.

II. Propuneri care vizează calitatea și competitivitatea învățământului teologic universitar

Curricula

9. Colegiul Decanilor și participanții la Congres solicită Comisiei Patriarhale refacerea listei disciplinelor fundamentale, de specialitate și complementare, și propune stabilirea unei proporții între disciplinele obligatorii (90%) și cele opționale (10%). Se va urmări ca disciplinele opționale să fie conforme cu exigențele actuale ale misiunii și ale pastorației Bisericii. Comisia Patriarhală va stabili, unitar pe întreaga

Patriarhie, numărul de credite ce se va acorda fiecărei discipline. Se vor înnoi și completa standardele specifice ARACIS, cu privire la numărul minim de ore săptămânale, la procentul disciplinelor, la stabilirea unei noi liste de discipline fundamentale, de specialitate și complementare.

10. Evidențierea clară în planul de învățământ a orelor de practică, eventual chiar ca discipline distincte, cu credite, notare distinctă și cadru didactic responsabil (practică liturgică, practică de strană, practică omiletică, practică socială, practică artistică etc.).

11. Realizarea, prin colaborarea specialiștilor pe fiecare disciplină, a unor programe analitice unitare la nivel național, care să fie avizate de Sfântul Sinod al BOR.

12. Responsabilitatea decanilor de a supraveghea și de a impulsiona procesul de elaborare a noilor manuale de teologie, în conformitate cu decizia Sfântului Sinod.

Cadrelor didactice

13. Decanii vor sprijini evaluarea, în anul universitar 2012-2013, a facultăților de teologie și a cadrelor didactice, de către Comisia Patriarhiei, pe baza standardelor ARACIS și a standardelor Comisiei Teologice, Liturgice și Didactice a Sfântului Sinod. În acest sens, se propune crearea, în facultăți, a unui sistem de evaluare anuală a activității fiecărui cadru didactic în parte, cu scopul dinamizării performanțelor didactice și științifice personale. În același scop se propune și crearea unei baze de date cu informațiile de contact ale cadrelor didactice din învățământul teologic, precum și cu activitatea științifică a fiecăruia.

14. În conformitate cu Hotărârea Sfântului Sinod nr. 8577/28.11.2011, participanții la congres iau act de responsabilitatea facultăților în ceea ce privește necesitatea combaterii

plagiului, corupției, intereselor personale și de grup care subminează calitatea învățământului teologic universitar.

15. Reevaluarea importanței activității didactico-formativă a membrilor corpurilor profesionale, prin comparație cu activitatea științifică a acestora, pentru reechilibrarea raportului dintre cele două.

Școlile doctorale

16. Responsabilitatea fiecărei școli doctorale de a avea o secțiune distinctă pe pagina de internet a facultății și/sau a universității, pe care să afișeze toate informațiile referitoare la activitatea desfășurată.

17. Obligatorietatea furnizării de către facultăți a informațiilor referitoare la activitatea școlilor doctorale către Sectorul teologic-educational al Patriarhiei Române care are responsabilitatea completării și actualizării constante a bazei de date.

Admiterea

18. Generalizarea, la concursul de admitere, la toate specializările, a testului psihologic și, pentru admiterea la specializarea Teologie Pastorală, obligativitatea probei eliminatorii de dicție și aptitudini muzicale, urmată de testul scris de Dogmatică, cu o pondere de minimum 50%.

Evenimente academice

19. În contextul organizării, în anul 2013, a Congresului Național cu tema „Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase și susținători ai Bisericii”, precum și a Simpozionului Național „Teologia Părintelui Dumitru Stăniloae după 20 de ani de la trecerea sa la cele veșnice”, decanii promovează, la nivelul facultăților, alte evenimente academice consacrate acestor două teme importante. De asemenea, Părinții Decani vor sprijini organizarea Concursului Național „Tradiție și originalitate în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae”.

III. Propuneri care vizează hotărârile și normative cu privire la învățământul teologic ortodox universitar din România

20. Se propune revizuirea Regulamentului-cadru al facultăților de teologie aprobat de Sfântul Sinod (1996), ținând cont de noua Lege a Educației Naționale, de Carta Universității și de Protocolul care va fi încheiat între Patriarhia Română și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS).

21. Colegiul Decanilor și participanții la congres își asumă implementarea deciziei Sfântului Sinod referitoare la restructurarea învățământului teologic universitar în conformitate cu exigențele misionare ale Bisericii, prin concentrarea specializării Teologie Pastorală în facultatea de teologie cea mai reprezentativă la nivelul fiecărei mitropolii, și a celorlalte specializări pe regiuni.

22. Complementar consfățuirii decanilor și lucrărilor congreselor naționale, să se organizeze întruniri ale membrilor structurilor de conducere ale facultăților – directori de departamente, prodecani, directori de școli doctorale.

Ediția a VI-a a Congresului Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România va avea loc la Arad, în ultima decadă a lunii septembrie 2014.

Congresul Național al Facultăților de Teologie, ediția a V-a, a constituit un nou prilej de întâlnire a cadrelor didactice din învățământul teologic universitar românesc. În cadrul prezentărilor referențiale, dar și în cadrul dezbaterilor, au fost abordate subiecte de maximă actualitate pentru învățământul teologic. Discuțiile au fost focalizate pe identificarea unor posibile soluții la problemele semnalate, iar rezultatul concret al acestora se regăsește în propunerile formulate. Aspectul practic al acestor întâlniri constituie un argument cu greutate în favoarea continuării lor.

Arhiepiscop și Mitropolit
† ANDREI

Episcop vicar patriarhal
† VARLAAM

Olimpiada Națională de Arte și Meșteșuguri Tradiționale Sibiu, ediția a XVII-a

Ionița Timiș*

In perioada 22-27 august 2012 s-a desfășurat cea de-a XVII-a ediție a Olimpiadei „Meșteșuguri artistice tradiționale”, organizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin Inspectoratul Școlar Județean Sibiu, în colaborare cu Complexul Național Muzeal ASTRA.

Cei 139 de elevi din întreaga țară cu vârsta cuprinsă între 6-18 ani s-au bucurat de găzduirea călduroasă oferită de sibieni la Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului dar și sub arcadele de la Casa Artelor – în zilele de 24 și 25 august. Minunatul muzeu din Dumbravă le-a oferit elevilor să-și simtă cu adevărat obârșiile răsărite din străbunii neamului. Aici au simțit cu adevărat întoarcerea „acasă” unde veșnicia ne cheamă pe toți. Locul acela mirific este ca un „drog viu”; o dată ce l-ai consumat, adică o dată ce ai intrat în el, te provoacă să mergi și a doua oară și a treia oară. Cine nu a fost niciodată acolo merită să încerce experiența.

Meșteșugurile cu care s-au înscris în concurs au fost următoarele: icoane pictate pe sticlă și lemn, pictat cruce pe lemn, sculptat icoane de vatră, pictură naivă, metaloplastie, încondeiat ouă, confecționat măști, confecționat păpuși în port popular, cusut, brodat, confecționat piese de port popular, împletit fibre vegetale, împletit ciucuri pe lemn, împletit ciorapi, tors, țesut la război vertical și orizontal, confecționat podoabe, dantelă cu ciocănele, broderie pe pile, cojocărit, olărit, confecționat instrumente muzicale, prelucrare lemn, os și fier, prelucrare corn.

Micii meșteșugari au avut prilejul de a fi admirați de cca. 3220 de vizitatori, în special străini. Oaspeții au fost atrași pe parcursul celor patru zile de minunatele costume populare purtate cu mândrie de copii prin care și-au arătat identitatea națională, s-au putut bucura de dibăcia și măiestria cu care au fost înzestrați dar și de minunatele produse pe care le-au lucrat și în care au pus mult suflet și cu care s-au identificat.

Ediția de anul acesta s-a bucurat de participare internațională prin prezența unui grup de elevi din Bulgaria, coordonați de Tsvetomira Nicolova, muzeograf în cadrul Complexului de Arhitectură și Etnografie ETAR. Elevii au participat alături de colegii lor români la workshop-urile existente în cadrul concursului: prelucrarea artistică a lemnului, olărit, confecționat păpuși, confecționat podoabe, brodat, coordonate de profesori: Mircea Lac – Hunedoara, Dolofan Maria – Vâlcea, Coroiu Rodica – Alba, Pop Maria Irina – Satu – Mare și Rodica Ispas – Sibiu. Acești tineri bulgari au venit la Sibiu pentru a învăța să lucreze ceea ce este specific țării noastre. Muzeul Astra și-a exprimat dorința ca pe viitor și alți tineri din țările vecine să participe cu propriile meșteșuguri tradiționale la această Olimpiadă.

Și în acest an, concomitent, s-a desfășurat cea de a IV-a ediție a Taberei de meșteșuguri „Fără limite – Împreună întru tradiție”, dedicată copiilor și tinerilor cu dizabilități din întreaga țară.

Toți participanții, fiecare pe secțiunea lui, au încercat să își dovedească măiestria în cadrul concursului, prin punerea în valoare a talentului dar și prin dovedirea uceniciei pe lângă un maestru al meșteșugurilor tradiționale. Tinerii meșteșugari au reușit să impresioneze și să surprindă în mod plăcut juriul format din specialiști, iar rezultatele au fost pe măsură. Elevii au participat la diferite secțiuni, în funcție de tematica meșteșugului pe care îl practică iar la

final, cu toții au fost răsplătiți primind, după strădanie, premiul cuvenit, evaluat de juriu.

Echipajul Clujului format din șapte elevi, a fost răsplătit cu următoarele rezultate:

- Cristina Suciuc, clasa a IX-a, Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr” - locul II la Icoană pe sticlă, instructor prof. Ionița Timiș;
- Serafim Raza, preșcolar, Grădinița „Micul Prinț”, locul II la Pictură naivă, instructor prof. Ionița Timiș;
- Rareș Man, clasa a X-a, Clubul Copiilor Huedin, locul II la Sculptură în lemn, instructor Ștefan Bara;
- Mădălina Ciupe, clasa a VIII-a, Clubul Copiilor Dej, locul II la confecționat podoabe, instructor Katona Dana;
- Timoteia Copaciu, clasa IV-a, Școala Populară de Arte Bedeciu, locul III la cusături, instructor Elvira Gavriș;
- Melania Marcu, clasa a XI-a, Școala Populară de Arte Bedeciu, locul III la confecționat costume populare, instructor Elvira Gavriș;
- Maria Mariș, clasa a X-a, Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”, Mențiune, instructor Pălăguța Hodor.

Micii meșteșugari care au reprezentat Clujul, nu numai că s-au întors acasă cu frumoase rezultate, dar cu adevărat s-au transformat în acele puține zile devenind autentici păstrători și promotori ai tradițiilor pe care cu drag le mănuiesc.

Cronica consfătuirilor profesorilor de religie Septembrie 2012

Marian Sidon*

In fiecare dată, consfătuirile profesorilor de religie din fiecare județ au fost precedate de întâlnirea de lucru a inspectorilor de religie din întreaga țară, desfășurată de această dată la Sarmisegetuza, județul Hunedoara, în perioada 3 – 5 septembrie 2012.

Întâlnirea la care au participat 42 de inspectorii s-a desfășurat cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel și a început cu o slujbă Te Deum oficiată de Prea Sfințitul Gurie, episcopul Devei și Hunedoarei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

Lucrările au fost coordonate de inspectorul general al disciplinei religie în cadrul MECS, profesor Cătălin Pâslaru, împreună cu consilierul patriarhal pe probleme de învățământ, Pr. prof. univ. dr. Constantin Pătuleanu. După o scurtă radiografie a disciplinei religie la nivelul țării în care s-au analizat împlinirile și neîmplinirile, greutățile și neajunsurile întâmpinate în anul școlar 2011 – 2012 au fost prezentate planurile cadru și programele școlare care stau la baza organizării procesului instructiv – educativ pentru anul școlar 2012 – 2013. Elementul de noutate îl reprezintă programa pentru clasa pregătitoare aprobată prin O.M nr. 3656 / 29.03.2012, programă care a fost prezentată inspectorilor prezenți de Pr. lect. univ. dr. Dorin Opriș.

Înființarea și includerea clasei pregătitoare în învățământul primar începând cu anul școlar 2012 – 2013 s-a realizat ca efect al Legii educației naționale nr.1 din 2011, care în articolul 23 (1,b) precizează faptul că învățământul primar „cuprinde clasa pregătitoare și clasele I – IV”, argumentele fiind următoarele:

1. 25 de state europene (din 30) stabilesc prin lege debutul învățământului obligatoriu la 6 ani, 5 ani sau chiar la 4 ani.
2. Peste 20% dintre copiii români nu au frecventat nicio dată grădinița (în anul școlar 2010 – 2011).
3. Dezvoltarea / maturizarea mult mai precoce a elevilor.

La clasa pregătitoare religia se concentrează pe aspecte legate de familiarizarea cu domeniul religiei și cu cele mai importante elemente de credință, precum și pe modalități de aplicare în viața de zi cu zi, în medii sociale cunoscute a valorilor religioase. Finalitățile propuse pentru disciplina religie la clasa pregătitoare vizează dezvoltarea morală a copiilor și formarea comportamentului prin valorificarea activă în acord cu valorile moral – religioase a diferitelor aspecte propuse de conținuturile învățării.

Religia ca disciplină de învățământ contribuie în special la formarea a patru competențe cheie din cele opt stabilite în 2010 de Comisia Europeană: comunicarea în limba maternă; a învăța să înveți; competențe civice și interpersonale; sensibilitatea la cultură.

La fel ca și la celelalte niveluri de studiu, la clasa pregătitoare religia face parte din trunchiul comun studiindu-se o oră pe săptămână. Nu se acordă note sau calificative. Aprecierea rezultatelor se realizează verbal (prin laude, încurajări, etc.), prin acordarea unor recompense (ecusoane cu diferite semnificații, medalii, stelute / fundițe colorate, buline auto-colante, etc.), prin consemnarea pe un grafic cu puncte.

Implicarea elevilor în identificarea obiectului evaluării pentru activitățile desfășurate, respectiv în stabilirea criteriilor pentru atribuirea unei anumite recompense pentru rezultatele obținute reprezintă un factor de succes în vederea realizării autoevaluării. În ceea ce privește planificarea, proiectarea didactică și desfășurarea activităților aceasta va fi în concordanță directă cu dezvoltarea psiho – fizică a copiilor ținându-se cont și de următoarele:

– Posibilitatea amenajării în sala de clasă a unor spații diferite (spațiul de învățare, spațiul de joc, spațiul de lectură, spațiul pentru afișarea produselor activității elevilor).

– Durata unei lecții este de 45 de minute (35 de minute – activități de predare - învățare – evaluare; 10 minute – activități ludice).

– Un model de proiectare didactică este disponibil în lucrarea „Religia la clasa pregătitoare”, Editura Basilica a Patriarhiei Române.

În sprijinul profesorilor care predau la clasa pregătitoare a fost elaborat „Ghidul pentru profesori”, urmând ca în scurt timp să apară și cele 26 de fișe de lucru pentru elevi, toate aceste materiale putând fi găsite pe pagina de internet a Patriarhiei.

Având în vedere schimbarea de paradigmă în ceea ce privește abordarea religiei ca disciplină de învățământ unde accentul cade cu precădere pe latura formativă, Comisia de învățământ formată la nivelul Patriarhiei Române are în lucru noile programe ale disciplinei. Se află deja în dezbatere publică programele pentru clasa I și a II-a.

La nivelul județului Cluj consfătuirile profesorilor de religie s-au desfășurat în data de 6 septembrie 2012 la Facultatea de Teologie Ortodoxă în prezența Înalț Prea Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Au avut loc două sesiuni. Prima de la ora 10 la ora 12 la care au participat și invitații speciali: Pr. Prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă, Pr. Conf. univ. Ștefan Iloaie, consilierul pe probleme de învățământ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Pr. Prof. dr. Liviu Vidican-Manci, directorul Seminarului Teologic Ortodox Cluj și conf. univ. Cătălin Glava de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației care a susținut o conferință cu tema „Principii ale educației contemporane”. A doua sesiune s-a desfășurat de la ora 13.30 la ora 15.30 în cadrul căreia au fost prezentate rapoartele de activitate pe cercuri metodice, au fost abordate subiectele de noutate în ceea ce privește disciplina religie pentru anul școlar 2012 – 2013, probleme organizatorice.

În cuvântul adresat de Înalț Prea Sfințitul Andrei celor peste 100 de cadre didactice participante, Prea Sfinția Sa a evidențiat necesitatea ca profesorul de religie să devină în primul rând un model de conduită religios – morală pentru elevii săi, accentuând în cadrul lecțiilor dimensiunea spirituală, duhovnicească, contribuind la integrarea fiecărui elev în comunitatea eclezială.

În cadrul consfătuirilor a fost prezentat noul inspector de religie al județului Cluj în persoana prof. Sidon Marian care în cuvântul său a subliniat nevoia de așezare întru totul a orei de religie într-un firesc și normal al acestei discipline, adică cu profesionalism didactic, dogma să fie transformată în morală, iar prin morală să se ajungă la practicarea virtuților și valorilor creștine. De asemenea a fost evidențiată necesitatea de concretizare în acțiuni eficiente a conlucrării dintre profesorul de religie și preotul paroh.

În urma discuțiilor generate de prezentarea rapoartelor de activitate a cercurilor metodice s-a evidențiat nevoia de a fi desfășurate la nivelul acestora mai multe activități metodice cu accent pe didactica disciplinei spre folosul cadrelor didactice debutante.

Au fost prezentate planurile – cadru, structura anului școlar, programele școlare și manualele valabile pentru acest an școlar. Concursurile școlare în care disciplina religie poate fi implicată prin elevii și profesorii săi sunt: Olimpiada Națională de religie clasa a VII-a – clasa a XII-a (faza națională se va desfășura la Cluj – Napoca în perioada 1 – 5 aprilie 2013), Cultură și spiritualitate în România, Cultură și civilizație în România.

La sfârșitul ședinței de lucru a fost ales corpul de metodiști și consiliul consultativ al disciplinei pentru anul școlar 2012 – 2013.

* Profesor la Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr” din Cluj-Napoca.

* Inspector de religie.

Avva Antonie, schiza unui portret*

✎ Paul Siladi

Dintre toți părinții pustiei egiptene, avva Antonie face o figură aparte. El deschide șirul asceților ale căror fapte și cuvinte au rămas consemnate peste timp.

Viața lui duhovnicească a fost un model pentru cei care au venit după el. Avva Sisoe avea să zică mai târziu: "De-aș fi avut unul din cugetele avvei Antonie, m-aș fi făcut ca focul" (Sisoe 9)¹. Ba, mai mult, o altă apoftegmă pomenește despre un bătrân care a cerut lui Dumnezeu să vadă unde se găsec părinții trecuți la cele veșnice. I-a văzut pe toți, în afara avvei Antonie, despre care glasul care-i făcea descoperirea a zis: "Acolo unde este Dumnezeu, acolo este și el" (Antonie 28). Așadar, într-un fel, bătrânul Antonie este modelul suprem al călugărului din pustia egipteană. Când zic însă model suprem nu mă gândesc nicicum că Antonie a fost cel după care s-au format toți ca după un calapod. Nu. Fiecare călugăr pe care îl găsim menționat în Pateric are propriile sale trăsături și specificități. Antonie are însă ceva în plus prin faptul că el a fost cel dintâi care i-a povățuit multă vreme pe călugării din prima generație, în rândul cărora s-a bucurat pe bună dreptate de un foarte mare respect.

De la avva Antonie, în Pateric, s-au păstrat nu doar cuvintele sale de învățătură într-o serie de contexte, ci și fapte și manifestări. Toate acestea pot schița portretul personalității sale neobișnuite.

Pentru Sfântul Antonie, virtutea de căpătâi a unui creștin este smerenia. Nu a ajuns de unul singur la această concluzie, ci i s-a descoperit atunci când, suspinând, s-a întrebat ce poate înfrânge mulțimea curselor pe care vrăjmașul le întinde oamenilor pe pământ (Antonie 7). Așadar, Antonie urmărește cu precădere dobândirea smereniei, atât în viața sa, cât și în a celor pe care-i povățuiește. Înțelege smerenia ca pe o trăire în adevăr, și nu ca pe o formă de ipocrizie. De aceea, în clipa în care vine la el un frate și îi cere rugăciunea, nu se sfiește să-i zică: "Nici eu și nici Dumnezeu nu ne milostivim

¹ Citările din Pateric sunt făcute după traducerea și numerotarea lui Cristian Bădiliță, din *Patericul sau apoftegmele părinților din pustiu*, colecția alfabetică, text integral. Traducere, introducere și prezentări de Cristian Bădiliță, Polirom 2003. Pentru corespondența numerotărilor apoftegmelor din Pateric în toate edițiile românești vezi tabelul sinoptic de la finalul *Patericului egiptean*, editat de monahul Filoteu Bălan, Ed. Sophia 2011, pp. 549-556.

de tine, dacă tu însuși nu te străduiești și nu te rogi lui Dumnezeu" (Antonie 16). Nu se codește să se pună pe prim-plan, având conștiința că face lucrul lui Dumnezeu. Nu se ascunde în spatele unui Dumnezeu fără contur. Îi cunoaște voia și face lucrul Domnului fără sfială, îndemnându-l și pe frate la curaj și la acțiune. Indirect, îi poruncește să își ia soarta în mâini și să își lucreze mântuirea. Acesta nu este unicul loc în care îl vedem pe Sf. Antonie în prim plan. Când cineva îl întreabă ce să facă pentru a plăcea lui Dumnezeu, bătrânul îi spune fără ocolișuri: "Păzește ce îți poruncesc!".

Acest Antonie, care iscodește adâncul judecăților lui Dumnezeu, care îndrumă sute de călugări în lucrarea lor duhovnicească, nu se rușinează, atunci când este cazul, să ceară cuvânt de la ucenicul său, Pavel cel Simplu sau Pavel cel Prost, cum apare acest sfânt în traduceri mai vechi ale Patericului. Și nu doar că îi cere sfatul, dar și îl urmează.

Pe aceeași linie a curajului și a francheții se înscrie și răspunsul pe care Antonie îl dă avvei Amun, când acesta îl întreabă de ce oamenii îl cinstesc mai mult pe el: "Pentru că eu îl iubesc pe Dumnezeu mai mult decât tine" zice Antonie

(Ammun 1). Același Antonie care a rămas în memoria avvei Ioan Eunucul zicând: „Niciodată folosul meu nu l-am ales și nu l-am voit mai mult decât folosul fratelui meu” (Ioan Eunucul 2).

Emblematică pentru realismul Sfântului Antonie este apoftegma în care îl vedem prețuindu-l pe avva Iosif, căruia îi ceruse să tâlcuiască un text din Scriptură, iar acesta a răspuns simplu: "Nu știu". Recunoașterea propriilor limite este o altă formă a smereniei pe care o cultivă bătrânul nostru (Antonie 17).

Nu putem vorbi despre Antonie fără a pomeni discernământul său. Undeva, în scrierile părinților, se vorbește despre o întâlnire a asceților egipteni care au vrut să afle care este cea mai importantă dintre virtuți. Aici fiecare și-a spus părerea: unii că ar fi smerenia, alții că iubirea etc. La urmă de tot a grăit și avva Antonie. A zis, și toți au confirmat apoi, că cea mai mare virtute este discernământul, pentru că în lipsa lui toate celelalte se spulberă. Dreapta sa socoteală este ilustrată de momentele de relaxare, de detensionare, pe care le trăiește alături de călugării pe care îi povățuia pentru că "dacă ne întindem cu frații peste măsură, îndată se rup. Trebuie ca, din când în când, să lăsăm de la noi" (Antonie 13). Iar Sfântul Antonie nu doar că glumește, dar uneori găsește potrivit chiar să fie puțin ironic. Așa se întâmplă în cazul fraților care vin la el să-i ceară cuvânt pentru mântuire. Deși la început bătrânul se codește, le spune că Scriptura e suficientă, ei insistă. Atunci când însă le dă cuvânt, acesta este prea greu de purtat pentru ei, cu toate pogorământele pe care pustnicul le face. Avva își cheamă în cele din urmă ucenicul și-i zice: „Pregătește-le un pic de fierțură căci sunt slăbiți”, după care redevine grav: „Dacă asta nu puteți și aceea nu voiți, ce să fac pentru voi? E nevoie de rugăciune.” (Antonie 19)

Toate acestea sunt trăsături ale omului Antonie. Calități care nu s-au pierdut în procesul lung și anevoios al luptei sale împotriva patimilor. Antonie a fost curajos, franc în afirmațiile sale, echilibrat și plin de discernământ. Mai presus de toate, însă, a fost smerit. A purtat mereu în inimă descoperirea pe care i-a făcut-o Dumnezeu: singură smerenia poate să biruască toate cursele pe care diavolul le întinde omului pe pământ. Și, cu toate că a trăit retras în pustie, nu a uitat nici o clipă că dragostea față de Dumnezeu este imposibilă în absența iubirii față de aproapele, căci „De la aproapele nostru vin și viața și moartea. Dacă-l vom câștiga pe frate, îl câștigăm pe Dumnezeu. Dacă-l smintim pe frate, păcătuiam împotriva lui Hristos” (Antonie 9). Așa a rămas Antonie cel Mare în memoria generațiilor de călugări egipteni, care vreme de secole au perpetuat aceste istorisiri din gură în gură, despre cel care a fost povățuitor al monahilor.

Biserica și educația

✎ Mircea Gelu Buta

Ln relația dintre educație și religie, știința pedagogiei s-a separat treptat de teologie. Totuși, este dificil de abordat istoria oricărei ramuri a științei, fără a întâlni, cel puțin în parte, urmele călăuzitoare ale unui important număr de teologi. Pe de altă parte teologia aparține *universitas*, deoarece știința care se ocupă cu studierea credinței este parte integrantă a corpusului universitar. Iar dacă economia sau științele naturii, medicina și dreptul, nu se mai ocupă cu problemele religioase, atunci lipsește din cadrul acestor științe ceva esențial, după cum teologia devine oarecum amputată atâta timp cât nu se confruntă la modul științific cu celelalte facultăți.

Astăzi, multă lume se întreabă dacă *educația mai are nevoie de religie*. Și de această dată răspunsul nu poate fi decât afirmativ. Da! Educația are nevoie de religie pentru variatele sale contribuții în inițierea culturală, în formarea personalității și în orientarea spre binele comun, care iată, toate au la bază filonul religiei. Pe de altă parte, educația necesită o deschidere necondiționată față de religie, pentru a se putea identifica cu ceea ce omul este de fapt în experiența sa cea mai profundă, adică o ființă care abia prin întrebarea despre relația cu sine însăși, cu lumea, cu Dumnezeu, încearcă să pătrundă în propria sa taină. A neglija oricare latură a acestei mișcări de căutare, ar însemna pierderea din vedere a uneia dintre rădăcinile ființei umane, iar statului însuși, neutru din punct de vedere al concepției despre lume, nu-i este indicată eliminarea religiei din sistemul său educațional sub pretextul

asigurării sferei de independență a cetățenilor săi, ci din contră preluarea religiei în acest proces.

Într-un alt registru ne întrebăm dacă religia are nevoie de educație. Răspunsul este din nou afirmativ, pentru că credința creștină este în esența ei profundă, un act cuprinzător de încredere personală, însă definit din punct de vedere al conținutului și, prin aceasta, raportat la realitate, în care rațiunea este suprasolicitată. O credință care nu dă socoteală de „*nădejdea noastră, care ne umple*” (II Cor. 1: 3-7) nu ar fi biblică și umană. În același timp, credința creștină este orientată în mod esențial spre configurarea lumii, care la rândul ei se definește într-un sens cuprinzător prin educație, ca premiză indispensabilă a eficienței și afectivității. Astfel, relația dintre educație și religie poate fi desemnată, în principiu, drept una a dialogului.

Realitatea ne demonstrează că interesul pentru valorile creștine în universitățile europene este cu mult mai mare decât înainte. Aceasta se datorează faptului că realizările științei și tehnicii pot fi utilizate în scopuri bune dar și rele. Unele descoperiri fundamentale din domeniul științei au fost folosite în războaie, în acțiuni teroriste sau de injustiție. Aceasta ne determină să ne gândim cum putem forma ființa umană, adică responsabilizarea ei în utilizarea științei și tehnicii pentru binele umanității. Poate acest interes este mai pregnant în țările postcomuniste, unde în vremea regimului comunist nu exista libertate ci doar ateism, care nu permitea cultivarea valorilor creștine în universități sau în viața publică. Iată că acum, majoritatea universităților au dorit să înființeze facultăți de teologie.

Știința neutră, adică știința care ar opera fără nicio bază metafizică sau fără premise ideologice, respectiv decizii fundamentale, nu există. În mod corespunzător nu există nici

universitate neutră din punct de vedere al concepției despre lume. În cazul în care una dintre universități ar da impresia că ar fi neutră din punct de vedere ideologic, atunci premisele ei metafizice acționează din ascuns sau universitatea are mai multe concepții despre lume, în funcție de catedră sau secție, care pot fi chiar în opoziție unele față de altele, sau pot exista unele alături de altele fără a se deranja.

Opțiunea conștientă a unei universități, pentru un anumit model trebuie privită ca fiind expresia transparenței și a unei trăsături cu totul remarcabile. Numeroase argumente dovedesc că liderii responsabili ai societății democratice sunt formați în acele instituții care și exprimă clar profilul și concepția despre lume.

În ce privesc facultățile teologice, nici ele nu pot renunța la știința universitară, pentru că teologia, ca și filozofia aparțin de la începuturi de universitate, dacă aceasta vrea cu adevărat să fie „*universitas*”, în care diversitatea științelor este adusă spre sinteză prin filozofie, iar perspectiva teologică le ferește de o îngustare exagerată a noțiunii de rațiune.

Pe de altă parte, trebuie să recunoaștem că Europa are rădăcini creștine, un fapt care nu se poate nega și care se exprimă mereu prin manifestări culturale. A tăia aceste rădăcini ar însemna să avem o Europă fără identitate, care nu ar putea niciodată să se proiecteze în mod autentic în viitor.

A renega, din cauza unor prejudecăți ideologice, propriile rădăcini înseamnă până la urmă, să-i faci rău Europei, pentru că ar însemna că fiecare țară să renunțe la rădăcinile sale culturale. Acest lucru este inadmisibil într-o Europă Unită, deoarece în Europa Unită fiecare țară, fiecare națiune trebuie să-și apere identitatea. Uniunea sau globalizarea nu trebuie să piardă din vedere unicitatea, valoarea persoanei, deci și valorile tradițiilor cultural-istorice ale fiecărei țări.

O viață dăruită oamenilor: Virgil Bulat (1940-2010)

✎ Fabian Seiche

Date biografice

Născut la 24 februarie 1940 în comuna Rădulenii, județul Soroca, Basarabia într-o familie de învățători. În 1942 tatăl său a fost dat dispărut la Cotul Donului, iar în 1944 se refugiază cu mama sa în Oltenia, la Bals, unde urmează școala primară. În 1953 familia se mută la Arad unde urmează liceul *Ioan Slavici* (fost *Moise Nicoară*) până în 1956. În același an este admis la Institutul Politehnic din Timișoara (facultatea de Chimie Industrială). A devenit anticomunist încă din clase primare.

În anul revoluției anticomuniste din Ungaria și în anii următori, Virgil poartă discuții potrivnice regimului împreună cu colegii săi. Acesta este motivul pentru care la 21 ianuarie 1958 este arestat și anchetat la securitatea din Deva. Alături de alți colegi ai lotului anticomunist este condamnat de Tribunalul Militar Sibiu în iulie 1958 la 12 ani muncă silnică pentru „crimă de uneltire contra ordinii sociale”, iar Tribunalul Militar Cluj, la recursul procurorului, îl condamnă în noiembrie 1958 la 18 ani (!) muncă silnică. Abia în 1960 probabil ținând cont că faptele au fost săvârșite pe când era minor, îi este acceptat recursul în supraveghere și pedeapsa e micșorată la 7 ani temniță grea.

A trecut prin închisorile de la Deva, Jilava, Gherla, Galați, Stoeniști în Balta Brăilei, apoi bolnav din nou la Gherla. Aici se împrietenește cu evreul convertit la Ortodoxie, părintele Nicolae Steinhardt, care în *Jurnalul fericirii* îi face un portret tânărului frate de suferință

Virgil: „Virgil B., cu ochi de veritate, micuț, tras prin inel de felul lui, iar acum scheletic, oprit în dezvoltare, căruia hepatita infecțioasă i-a lăsat o piele cerată de nuanță verzuie, e pușcăriaș de la șaptesprezece ani. Când îi fac cunoștința are douăzeci și cinci. Privirea, mișcările, iușimea, neastâmpărul, gesturile de titirez, setea de cunoaștere, supărările din te miri ce sunt toate de copil. Știe necrezut de multe lucruri,

unele țin de rubrica enciclopedică a unei reviste de știință și tehnică pentru tineret. Spre pildă tabelul lui Mendeleev în întregime, pe grupe, sub-grupe și perioade, simbol de simbol. Îl învăț și eu, împreună cu maiorul Ilie Șerbu; vârsta, la acesta din urmă, n-a obosit pornirea spre învățătură; și nici n-a curmat elanul spre bine. Virgil e pasionat de existențialism, despre care a mai auzit; i-1 expun, iar și iar. Îi povestesc și piesele lui Ionescu: îl farmecă. Deși trăiește izolat de lume, între pereții groși ai fostului fort Jilava, sau între ai clădirii tereziane (martinuziene, când trece la zarcă) de la Gherla, lui Virgil spiritul generației și aerul timpului (încotro suflă vântul veacului) îi dau antene speciale care-i înlesnesc priceperea și-i-1 ajută să ghicească pe sărite” (Gherla 1962).

În închisori a cunoscut oameni deosebiți de o mare calitate și valoare umană, elite ale intelectualității românești lângă care și-a format o solidă cultură. Dacă unii studiază prin universitățile lumii, el s-a desăvârșit în temnițele regimului comunist alături de mari oameni. Închisoarea a devenit pentru el acumulare, înțelegere și desăvârșire, a trăit momente sublime de fericire, în cel mai cumplit iad inventat de fiare cu chip de om.

A fost eliberat după 6 ani și 2 luni în aprilie 1964. Nu a mai fost primit la Institutul Politehnic din Timișoara dar în toamna aceluiași an este admis la Facultatea de Filologie din Cluj, absolvită în 1969. Angajat în 1970 ca documentarist la sectorul filozofie-psihiologie al Filialei Cluj a Academiei, iar în 1972 transferat redactor la Editura Dacia. Intră în viața literară prin traduceri și ediții critice, iar apoi semnează volume proprii. Devine poet, traducător și eseist.

Opera scrisă

A tradus romanele lui Anatole France: *Zeilor le e sete* și *Revolta îngerilor* (1978), antologia *Umbra zilelor* (1982) de Anna Brâncoveanu de Noailles, *Cartea vieții mele* (1986), Marcel Proust (1986), André Maurois (1986).

Ca poet a debutat în revista „Tribuna”, 1965. Dintre volumele de versuri se numără „Nocturnală” (1985), „Dragonul spre ziuă” (1988), „Patimile tânărului Ioan în Arcadii” (2000), „Mezopunct / Mésopoint” (2002), „Metaintarsii în mezopunct” (2005), „Metaintarsii” (2005). Fin traducător din literatura franceză, „poet de stirpe macedonskiană, îndrăgostit de marea poezie” (Irina Petraș, USR Cluj).

A fost un editor de primă mână. La Editura Dacia se publică volume ale foștilor săi colegi de suferință: Adrian Marino, Fred Nădăban sau Nicolae Steinhardt. În 1990 devine șeful celei mai mari secții a editurii, iar între 1994-1998 directorul Editurii Dacia. O mare parte din viață și-a dedicat-o persoanei și operei prietenului său **Nicu Steinhardt**. Ca editor se îngrijește de cărțile acestuia: *Monologul polifonic* (1991, cu un Cuvânt înainte semnat de el; cartea conține eseuri și cronici semnate între 1983-1989, premiată în 1992 cu premiul Poesis) și *Jurnalul fericirii* (1995, 1997, 2005, 2008, semnând Repererele bio-bibliografice și postfața). Ca prieten, îl primește pe Nicu în locuința sa din Cluj, în timpul călătoriilor acestuia de la Rohia la București.

Din 2000 îi apar și alte volume proprii: *Patimile tânărului Ioan în Arcadii*, *Synopsis* (2000), *Mezopunct/Mesopoint* (2002), *Metaintarsii* (2005), *Metajurnal* (2006, în volumul *Raportul Iona* unde e coautor cu Victor Nicolae și Ion Popescu Brădiceni) și antologia *Metaintarsii în mezopunct*. Pe lângă volumele traduse din și în franceză, se ocupă și de alte volume: Liviu Rebreanu, *Răfuiala și alte nuvele*; Clemente Mureșan, *Pirații văzduhului* (1996); Pamfil Șeicaru, *Dinastia de Hohenzollern-Sigmaringen* (2002).

Devine membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și din România. Ca basarabean nu și-a uitat frații de dincolo de Prut și stabilește contacte la cel mai înalt nivel, prietenii durabile, donații de manuale și cărți, burse studențești donate basarabenilor.

Între anii 1989-2000 participă ocazional la acțiunile filialei Cluj a Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (AFDPR), iar după pensionarea sa în 2000, se implică mult mai activ. Astfel, este ales în Comitetul de conducere, iar din 2002 ales vicepreședinte al Filialei. Încununarea străduințelor sale este volumul *Cartea albă a rezistenței anticomuniste din zona Clujului*, Galaxia Gutenberg, 2009, 400 p, sub egida Filialei Cluj a AFDPR. A considerat o datorie morală a arăta suferințele deținuților, atâtea destine frânte și atâtea familii distruse de regimul criminal bolșevic.

A încetat din viață la locuința sa din Cluj-Napoca, la 20 octombrie 2010. La înmormântare au participat o suită de preoți în frunte cu PS Vasile Someșanul și o mare mulțime de oameni. În necrologul citit s-au spus printre altele despre el: „un om de vastă cultură, un intelectual de primă mână, o fire iscoditoare ce vedea și lua doar partea bună și frumoasă a lumii, iubind și ajutând oamenii, cultivând prietenii înconjurat de prieteni”.

Evocare personală

Pe dl. Bulat l-am cunoscut în ultimii ani în această ipostază. Foarte respectuos, deschis și primitor la vorbă cât și în casa sa, am avut împreună multe destăinuri de suflet. Alături de cordiala sa soție, dna Sorina, aveau un suflet de aur șlefuit în suferințe și încercări, de aceea încercam să fiu cât mai succint în dialog pentru a nu-i răpi timpul prețios dedicat adunării materialelor. Fiecare întâlnire cu el era o revelație, o îmbogățire și niciodată nu și-a trădat căldura sufletească în ciuda cumplitelor dureri și boli ce-l măcinau. Colaborarea s-a fructificat prin volumul mai sus menționat la care a pus mult suflet. Se pare că Dumnezeu a considerat misiunea lui încheiată prin acesta. Deși mai erau lucruri de făcut împreună și-l căutam frecvent, Dumnezeu l-a luat la Sine pentru a-i răspăti ostenele și a pentru a ne face să înțelegem că și noi trebuie să facem ceva: să ducem mai departe prin muncă și sacrificiu idealurile generației acestor oameni, anume dragostea de Dumnezeu, de valorile spiritual-morale și de neam.

Virgil Bulat rămâne pentru mine și pentru toți care l-au cunoscut un model desăvârșit de delicatețe, de bun simț, de credință în Dumnezeu și jertfă care se mistuie pe sine pentru a lumina pe alții. Cred că în cer a primit în sfârșit plata și de acolo se roagă pentru noi cu toți martirii și mărturisitorii acestui neam.

Monografia Protopopiatului Cluj II

Pr. Gheorghe-Dragoș Braica, *Oameni și altare ale credinței. Monografia protopopiatului Cluj 2 – Municipiul Cluj-Napoca*, Tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Felecului și Clujului și Mitropolitului Clujului, Maramureșului și Sălajului, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2012, 371 p.

această carte a Părintelui Protopop Gheorghe-Dragoș Braica (Protopopiatul Cluj II), o adevărată lucrare istorică, în care grija pentru detaliu esențial transpare la fiecare pagină, oferă o imagine actuală și totodată retrospectivă a Ortodoxiei clujene reprezentate de comunitățile concrete de credință prin slujitorii lor și lăcașurile de cult din Municipiul de pe Someș. Volumul oferă o prețioasă și valoroasă radiografie a realităților eclesiale legate de biografiile preoților de azi și de ieri ai Clujului, precum și de (avan)posturile – lăcașurile de cult – unde aceștia slujesc sau au slujit Biserica și lui Dumnezeu, pe harta contemporană și trecută a urbei. Sunt grăitoare în privința conținutului acestui volum cuvintele din Prefața semnată de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei:

„În iureșul vieții trepidante pe care o trăim nu mai avem răgazul să ne oprim o clipă și să medităm la oameni și la ctitorii care-și au în fața eternității valoarea lor. Ne provoacă la acest lucru binecuvântat Părintele Protopop Gheorghe Dragoș Braica.

În monografia intitulată „Oameni și altare ale credinței” sunt trecute în revistă parohiile din Cluj-Napoca cu scurtul lor istoric, cu amintirea preoților ce le-au păstorit și cu sublinierea evenimentelor mai importante ce s-au desfășurat în ele.

Preoților li se face câte o scurtă biografie, care și ea e grăitoare. E grăitoare pentru că zbuciumul vieții preotului se împletește cu viața parohiei și a urbei, iar amănunțele consemnate ne ajută să ne facem o idee generală despre viața spirituală a Clujului în trecut și în prezent.

Dă lucrării o ieșire din monotonie și din banal imaginea preotului și a bisericii, ele ajutându-ne să ne facem o idee referitoare la ce a fost, la ce este și la dinamica vieții duhovnicești și edilitare din comunitățile noastre.

Îl felicităm pe Părintele Protopop Gheorghe Braica și le dorim cititorilor lectură cu folos.”

Acest tom poate fi achiziționat de la sediul Protopopiatului Cluj 2, Str. Năsăud 22 / 1, Cluj-Napoca, tel: 0263. 599.326 sau 0742877052.

✎ Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Pelerinaj în Israel 12-18 noiembrie 2012

Ziua I: Plecarea din București și sosire pe Aeroportul Ben Gurion, lângă Tel Aviv. Deplasare pe coasta Mediteranei la Haifa, splendid oraș-port la Mediterană, al treilea oraș ca mărime din Israel, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vizitarea Mănăstirii Stela Maris (Steaua Mării), cu altarul deasupra peșterii Sfântului Prooroc Ilie Tezvitianul și apoi vom privi Templul Cultului Bahai, cu grădinile pe terase suspendate - sit Patrimoniu UNESCO, superioare grădinilor de la Versailles. Părăsim Haifa și ne îndreptăm spre Tiberias. Cazare și cină la Hotel BALI de 4* în Tiberias.

Ziua II: Mic dejun. Deplasare la Cana - vizitarea bisericii unde a avut loc prima minune din Galileia: transformarea apei în vin. Nazaret, vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul apropiat și a bisericii ortodoxe Sf. Gavril cu izvorul Mariei. Continuăm cu Muntele Tabor. Vizitarea bisericii ortodoxe ridicată pe locul unde s-a petrecut Schimbarea la față. Deplasare la Muntele Fericirilor, vizitarea bisericii. Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirea pâinilor și a peștilor. Capernaum, oraș denumit și „Cetatea Domnului”, (vizitarea vestitului loc unde Iisus a predicat, casa Sf. Petru).

Opțional și în funcție de timp - plimbare cu o copie a „bărcii lui Iisus”, pe apele Mării Galileii și vizită la Capris-fabrica de aur și diamante. Cină și cazare în Tiberias la Hotel BALI de 4*

Ziua III: Mic dejun. Deplasare la Bethleem. Vizitarea bisericii ortodoxe și a criptei unde s-a născut Domnul, apoi a Bisericii romano catolice Sf. Ecaterina și Grota Laptelui. Continuarea drumului în deșert cu minibuze arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie, Zidul Plângerii. Vizită la Biserica românească din Ierusalim. Cină și cazare la Bethleem la Hotel de 4* Shepard.

Ziua IV: Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Măslinilor, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și al Sfintei Cetăți. Vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a Bisericii Pater Noster (Tatăl nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Grădina Getsimani cu Biserica Națiunilor, Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Getsimani. Vom intra în Cetatea Sfântă prin Poarta Sf. Ștefan. Parcurgem pe jos Via Dolorosa cu cele 14 stații în care s-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota, închinare la

Piatra Ungerii, vizitarea paracliselor sfinte. După amiaza, vizită pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul - Cina cea de taină, Mormântul marelui Rege David. Cină și cazare la Bethleem la Hotel de 4* Shepard.

Ziua V: Mic dejun. Vizită la Ein Karem - patria Sf. Ioan Botezătorul-cel mai mare om născut de o femeie, vizitarea bisericii Sf. Ioan și a Fântânii Fecioarei Maria. Continuăm drumul cu o deplasare la Tel Aviv (cu oprire la principalele obiective turistice), JAFFA, cu biserica Sf. Mihail și biserica catolică Sf. Petru. La cerere - în funcție de timp, baie în Marea Mediterană. **Opțional, la ora 23:00-deplasare la Sfântul Mormânt pentru a se participa la Sf. Liturghie de la miezul nopții** (autocar gratuit numai la dus) Cină și cazare Ierusalim Hotel 4*

Ziua VI: Mic dejun. Deplasare la Ierihon. Intrăm în orașul Ierihon, apoi urmează vizită la biserica ortodoxă unde vom vedea Dudul lui Zacheu, Biserica și Căminul românesc de la Ierihon și pustia Quarantaniei. Coborâm la Iordan, vizităm Mănăstirea Sf. Gherasim de la Iordan. Continuăm drumul cu mașini de teren arabe la Hozeva și vizităm Mănăstirea cu moaștele Sf. Ioan Iacob Românul de la Neamț. Treceam pe lângă Qumran (vechiul centru al Esenienilor), cu o scurtă oprire la magazinul de produse cosmetice de la Marea Moartă. Programul zilei se încheie cu intrare gratuită la ștrandul Chibutzului Kalia și baie în apa sărată a Mării Moarte. Cină și cazare la Ierusalim la Hotel de 4*

Ziua VII: Mic dejun. Vizită de despărțire la Sf. Mormânt și program liber în Cetatea Sfântă. Deplasare la Lod-antica

Lida, unde se află biserica și mormântul Sf. Gheorghe și apoi spre aeroportul Ben Gurion.

Preț: 700 Euro

Prețul include: bilete de avion București - Tel-Aviv și Tel-Aviv - București; taxe de aeroport; asistență în aeroport la sosire și plecare; primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel; 6 nopți cazare la hotel în Tiberias (2 nopți), Bethleem (2 nopți), Ierusalim (2 nopți); categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina; 6 zile demi-pensiune (mic dejun și cină); taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Capernaum, Ierihon, Bethleem, Gradina Ghetzimani și taxi pentru Muntele Tabor și la Sf. Sava); autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului; ghid evreu de naționalitate română în Israel; preot însoțitor pentru grup;

Pretul nu include: tips-uri (30 €) - (se achită în Israel); asigurarea medicală de sănătate; transportul la aeroportul Otopeni - București.

Acte necesare: pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării.

Pelerinaj în Israel Sărbătoarea Bobotezei la Râul Iordan 17 - 23 ianuarie 2013

Ziua 1 (17 ianuarie 2013): Plecarea din București cu cursa EL-AL ora 11:05 și sosire pe Aeroportul Ben Gurion, lângă Tel Aviv la ora 13:45. Vizită la Ein Karem, patria Sfântului Ioan Botezătorul-cel mai mare om născut de o femeie, vizitarea bisericii Sfântului Ioan - cea mai artistică biserică din Țara Sfântă și a Fântânii Fecioarei Maria Cazare și cină la Hotel 4* în Bethleem.

Ziua 2 (18 ianuarie 2013): Mic dejun. Deplasare în orasul Ierihon - cel mai vechi oraș din lume, vizită la Biserica greco-ortodoxă cu dudul lui Zaheu și la Biserica și Căminul românesc de la Ierihon și pustia Carantaniei. **Coborâm spre Râul Iordan, pentru a participa la Ceremonia care se desfășoară în prezența Patriarhului grec-ortodox, în ajunul Bobotezei (aghiasma mare, aruncarea crucii, zborul celor 3 porumbei albi)** - Vizitarea Mănăstirii Sf. Gherasim de la Iordan. Continuăm drumul la Hozeva și vizităm Manastirea Sf. Gheorghe cu moaștele Sf. Ioan Iacob Romanul de la Neamț. Marea Moartă, - 400 m. cea mai joasă altitudine de pe glob și scurtă oprire la magazinul cu produse cosmetice la Qumran (vechiul Centru al Esenienilor) la Marea Moartă. În funcție de timp, baie în Marea Moartă la ștrandul chibutzului Kalia. Reîntorcerea la Bethleem. Cină și cazare.

Ziua 3 (19 ianuarie 2013): Mic dejun. BETHLEEM - vizitarea bisericii ortodoxe și a criptei unde S-a născut Domnul Hristos. Vizitarea bisericii catolice Sfânta Ecaterina. Grota Laptelui. Câmpul păstorilor. Continuarea drumului în deșert cu minibuze arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie. Vizită pe Muntele Sionului la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul - Cina Cea de Taină, Mormântul regelui David - Zidul Plângerii. **Sf. Liturghie la miezul nopții la Sf. Mormânt (un drum gratuit, întoarcerea individuală).** Cină și cazare la Ierusalim hotel 4*.

Ziua 4 (20 ianuarie 2013): Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Scopus. Vom vizita Mănăstirea rusească ELEON și vom vedea de sus panorama Ierusalimului și a Sfintei Cetăți. Vizită la biserica Pater Noster (Tatăl nostru), la Biserica Dominus Flevit (Domnul a plâns), la Grădina Ghetzimani cu Biserica Națiunilor, Mormântul Maicii Domnului și Peștera Ghetzimani. Vom intra în cetate prin Poarta Sf. Ștefan. Vizitarea casei în care a locuit Maria în Cetatea Antonia. Parcurgerea pe jos a Viei Dolorosa (Drumul Crucii) cu cele 14 stații în care S-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe

Golgota, Piatra Ungerii, Mormântului Domnului, vizitarea tuturor paracliselor sfinte. Vizită la biserica și Căminul românesc din Ierusalim. Cină și cazare în Ierusalim hotel 4*.

Ziua 5 (21 ianuarie 2013): Mic dejun. Părăsim Ierusalimul și ne îndreptăm spre nordul țării spre Galileea, Vizitarea bisericii ortodoxe Sf. Gavriil din Nazaret cu izvorul Fecioarei Maria. Vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul apropiat și vizită în satul Cana Galileii la biserica ortodoxă ridicată pe locul casei lui Simion Cananitul, unde Iisus a făcut prima minune a transformării apei în vin. Muntele Tabor cu vizitarea bisericii ortodoxe ridicate pe locul unde s-a petrecut Schimbarea la Față. Cazare și cină în orașul Tiberias, hotel 4*.

Ziua 6 (22 ianuarie 2013): Mic dejun. Plecarea spre Capernaum, oraș denumit și „Cetatea Domnului” (vizitarea vestitului loc unde Iisus a predicat, casa Sf. Petru), Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor, Muntele Fericirilor. Râul Iordan-Chibutz Yardenit „locul botezului” Opțional plimbare cu o copie a „bărcii lui Iisus” pe apele Mării Galileii și vizită la Caprice - fabrica de aur și diamante din Tiberias. Cină și cazare în Tiberias hotel 4*.

Ziua 7 (23 ianuarie 2013): Mic dejun. Plecarea spre AKKO, „capitala cruciaților”, unul din cele mai vechi porturi din lume, port-cetate la Mediterană cu o vechime de patru milenii, în care au poposit faraoni, regi și mari cuceritori. Vizitarea cetății care nu a putut fi cucerită de Napoleon Bonaparte și a portului de un pitoresc deosebit. Ne continuăm drumul și vom ajunge în orașul Haifa, splendid oraș-port la Mediterană, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vom privi Templul cultului Bahai, cu grădinile pe terase, superioare grădinilor de la Versailles. Vizitarea bisericii Mănăstirii Carmelite Stela Maris (Steaua Mării). Și apoi spre Tel Aviv, pe șoseaua de coastă. Scurt tur de oraș al celui mai cosmopolit oraș al Israelului. Vizită în Cetatea Jaffa, la Biserica greco-ortodoxă Sf. Mihail și la Biserica catolică Sf. Petru. Vizită la Lida la biserica Sfântului Gheorghe.

Ora 17:40 decolarea aeronavei EL-AL- spre București și sosire la ora 20:35.

Preț: 710 Euro

Prețul include: biletele de avion București - Tel-Aviv și Tel-Aviv - București; taxe de aeroport; asistență în aeroport la sosire și plecare; primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel; 6 nopți cazare la hotel de 4* în Tiberias (2 nopți), în Bethleem (2 nopți) și în Ierusalim (2 nopți); 6 zile demi-pensiune (mic dejun și cină); taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Capernaum, Ierihon, Bethleem, Gradina Ghetzimani și taxi pentru Muntele Tabor și Mănăstirea Sf. Sava din pustii Iudeii); autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului; ghid evreu vorbitor de limba română în Israel; preot însoțitor pentru grup;

Pretul nu include: tips-uri (30 €) - (se achită în Israel); asigurarea medicală de sănătate; transportul la București

Acte necesare: pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării.

Pelerinaj la Mănăstirea de la Râșca Transilvană 14 octombrie 2012 (duminică)

Cluj-Napoca - M-stirea Râșca Transilvană (Sf. Liturghie cu ocazia hramului săvârșită de către IPS ANDREI - Mitropolitul Clujului) - M-stirea Florești - Cluj-Napoca.

(Plecarea la ora 8.00 dimineața)

Preț: 40lei

ÎPS ARHIEPISCOPUL ȘI MITROPOLITUL ANDREI

Sâmbătă, 1 septembrie: Binecuvintează biserica monument istoric din parohia Gersa I, protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și predică; îl hirotesește Ionom Stavrofor pe preotul Ștefan Roș. Face o vizită pastorală în parohiile: Telciu și Salva și la Mănăstirea Salva. În Catedrală, asistă la slujba Vecerniei Mari și slujește la Litie.

Duminică, 2 septembrie: Împreună cu PS Iustin Sigheteanul, resfințește biserica din orașul Seini, săvârșește Sfânta Liturghie și predică; conferă distincția „Crucea Transilvană” parlamentului Nicolae Bud; primește titlul de Cetățean de onoare al orașului Seini. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 3 septembrie: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial și apoi prezidează comisia de examinare pentru ocuparea posturilor vacante de preot slujitor la parohia „Sfântul Evanghelist Matei”, preot paroh la parohia „Sfântul Lazăr” din Cluj-Napoca, și de la parohiile Ciurila, Deleni și de la Centrul Misionar Social „Filantropia” din Bistrița.

Martți, 4 septembrie: Vizitează șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca. La reședință îl primește pe Dl. Emil Boc, primarul municipiului Cluj-Napoca și pe Viceprimarul Gheorghe Șurubaru. Vizitează locul viitorului Așezământ pentru vârstnici din Câmpia Turzii; la sediul Primăriei se întâlnește cu dl. Radu Hanga, primarul municipiului Câmpia Turzii. Vizitează biserica „Sfântul Gheorghe” din Câmpia Turzii și Mănăstirea Mihai Vodă. Săvârșește slujba sfințirii casei parohiale din Micești și o vizitează la Turda pe preoteasa Maria Lupu.

Miercuri, 5 septembrie: La sediul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” acordă un interviu pentru promovarea acestui proiect. La „Templul Memorial al Deportărilor”, participă la festivitatea care a marcat împlinirea a 125 de ani de la inaugurarea sinagogii evreiești din Cluj-Napoca. La reședință îl primește pe Acad. Ioan-Aurel Pop, rectorul Universității „Babeș-Bolyai”. Vizitează biserica parohiei Ploscoș și biserica în curs de pictare a filiei Valea Florilor din protopopiatul Turda.

Joi, 6 septembrie: La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj, participă la ședința Consiliului profesoral. În Aula „Nicolae Colan” a Facultății de Teologie, participă și rostește un cuvânt la întâlnirea semestrială cu profesorii de religie din Județul Cluj. Acordă un interviu postului TV Transilvania Live. La Bistrița, se întâlnește cu Dl. Emil Radu Moldovan, Președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud. Vizitează șantierul noii biserici din Apahida.

Vineri, 7 septembrie: În biserica Mănăstirii Piatra Fântânele, săvârșește slujba Vecerniei Mari și a Litiei. Vizitează biserica parohiei „Sfântul Andrei” din Beclean.

Sâmbătă, 8 septembrie (Nașterea Maicii Domnului): În biserica Mănăstirii Piatra Fântânele, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură, hirotonește diacon pe Marius Pintican; acordă distincția „Crucea Transilvană” d-lui Deputat Ioan Oltean. Săvârșește slujba Vecerniei Mari în parohia Salva, protopopiatul Năsăud.

Duminică, 9 septembrie: În Catedrală, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotonește preot pe diaconul Marius Pintican, pentru misiunea Asociației Filantropia Bistrița și hirotonește diacon pe Marius Gabriel Crișan. Rostește o binecuvântare la sărbătorirea patroanei Societății Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Clujului. La reședință îl primește pe Manfred Wagner, din Reutlingen, Germania. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 10 septembrie: Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. La reședință, îi primește pentru binecuvântare pe viitorii studenți și masteranzi ai Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Vizitează șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca.

Martți, 11 septembrie: În Mănăstirea Nușeni, participă și rostește un cuvânt la întâlnirea semestrială a profesorilor de religie din jud. Bistrița-Năsăud. Vizitează parohia Nușeni și mănăstirea Nicula. Vizitează biserica parohiei Câmpenești, protopopiatul Cluj I.

Miercuri, 12 septembrie: La reședință, îi primește pentru binecuvântare pe viitorii studenți și masteranzi ai Facultății

de Teologie din Cluj-Napoca. Vizitează șantierul bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăstur. Săvârșește slujba sfeștaniei a noului Hotel Beyfin din Cluj-Napoca.

Joi, 13 septembrie: Deschide sesiunea examenului de admitere la Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În biserica mănăstirii Cășiel, săvârșește slujba Vecerniei Mari și a Litiei.

Vineri, 14 septembrie (Înălțarea Sfintei Cruci): Săvârșește Sfânta Liturghie și predică la hramul Mănăstirii Cășiel; hirotonește preot pe diaconul Marius Gabriel Crișan, pentru parohia Deleni, protopopiatul Turda. În biserica „Înălțarea Sfintei Cruci” din Cluj-Napoca, săvârșește slujba Acatistului Sfintei Cruci și rostește un cuvânt de învățătură.

Sâmbătă, 15 septembrie: La reședință îl primește pe Arhimandritul grec Ghervasios Ioan Raptopoulos, fondatorul și președintele Frăției „Cuvioasa Xenia”. Inaugurează și binecuvintează clădirea Colegiului Ortodox din Cluj-Napoca, săvârșește slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt de învățătură; acordă distincția „Crucea Transilvană”, d-lui Sorin Călea, directorul economic al Arhiepiscopiei Clujului și distincția „Crucea Arhiepiscopală” Pr. Lect. dr. Cristian Sonea, prodecanul Facultății de Teologie. În biserica parohiei Câmpia Turzii I, săvârșește Taina Cununii pentru fiica protopopului de Turda, Daniel Crișan. Vizitează mănăstirea Mihai Vodă din Turda. Săvârșește slujba punerii pietrei de temelie pentru noua biserică din Buza, protopopiatul Gherla.

Duminică, 16 septembrie: În biserica parohiei Negreni, protopopiatul Huedin, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 17 septembrie: Deschide sesiunea de admitere la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. În Catedrală, săvârșește slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt la deschiderea noului an școlar la Seminarul Teologic Liceal Ortodox din Cluj-Napoca. La reședință îi primește pe Prof. Valentin Cuibus, inspector școlar general al județului Cluj, împreună cu ceilalți inspectori școlari și pe profesorii de la Seminarul Teologic clujean. La Facultatea de Teologie, participă în comisia de examinare pentru ocuparea posturilor de Conferențiar și Lector universitar. Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial.

Martți, 18 septembrie: La Palatul Patriarhiei din București, participă la ședința de lucru a Comisiei pentru Statut și Regulamente din Patriarhia Română, condusă de PF Patriarh Daniel.

Miercuri, 19 septembrie: La reședință, îi primește pe Procurorul Suci Dănilă și pe G-ral bg. Ing. Ioan Mureșan, Comandantul Bazei 4 Logistice „Transilvania” Dej, Ana Lupaș și Acad. Emil Burzo, președintele Filialei Cluj a Academiei Române. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Acatistului și hirotonește într-un duhovnic pe preot Marius Pintican.

Joi, 20 septembrie: La sediul primăriei Cojocna se întâlnește cu primarul Comunei și cu membrii consiliului local în privința proiectului pentru un Centru social și o capelă în complexul Băilor din localitate. Face o vizită pastorală în parohiile Unirea și „Sfântul Gheorghe” din Bistrița. La Hotelul „Coroana de Aur” din Bistrița, participă și rostește un cuvânt în deschiderea concertului caritabil organizat cu scopul adunării de fonduri pentru construirea Centrului de Tineret de la Sângeorz Băi.

Vineri, 21 septembrie: Prezidează comisia de examinare a candidaților înscriși la examenul de capacitate preoțească, sesiunea de toamnă. În parohia Mănăstireni, săvârșește slujba înmormântării lui Ioan Gânscă și rostește un cuvânt de învățătură. La reședință îl primește pe prof. Ioan Groza și pe dl. Varga, directori în Ministerul Educației.

Sâmbătă, 22 septembrie: Resfințește biserica monument istoric din filia Chidea, parohia Vultureni, protopopiatul Cluj I, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotonește diacon pe Sandu Mircea. La reședință, îi primește pe Academicianul Ionel Haiduc, Președintele Academiei Române și pe Prof. Dr. Mihai Lucan, Directorul Institutului de Urologie și Transplant Renal din Cluj-Napoca. Sfințește crucile de pe noua biserică din parohia Cornești, protopopiatul Huedin.

Duminică, 23 septembrie: Sfințește biserica monument istoric din Brăteni, filie a parohiei Budurleni, protopopiatul Bistrița, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de

învățătură; hirotonește într-un preot pe diaconul Sandu Mircea, pentru parohia Ciurila, protopopiatul Cluj I. În Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză. La reședință îl primește pe dl. Florin Frunză, director general în cadrul Secretariatului de Stat pentru Culte.

Luni, 24 septembrie: La reședință, conduce ședința Colegiului director al Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”. Conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial. Împreună cu Dl. Florin Frunză, vizitează șantierele Campusului Teologic „Nicolae Ivan” și bisericele în construcție „Învierea Domnului”, „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Mănăstur și „Sfântul Ioan Gură de Aur” din Cluj-Napoca, biserica „Intrarea Domnului în Ierusalim” din Florești și Mănăstirea Mihai Vodă de la Turda.

La reședință îl primește pe PS Varlaam Ploieșteanul, Episcop vicar patriarhal. Vizitează Muzeul Mitropoliei Clujului și necropola de sub altarul Catedralei.

Martți, 25 septembrie: În biserica Mănăstirii Nicula, participă la slujba de Te-Deum oficiată în deschiderea lucrărilor celui de-al V-lea Congres al Facultăților de Teologie din Patriarhia Română. Împreună cu D-na Ecaterina Andronescu, Ministrul Educației, cu Acad. Ioan Aurel Pop, Rectorul UBB Cluj și cu PS Episcop Vicar patriarhal inaugurează Centrul de Conferințe și studii patristice „Sfântul Voievod Ștefan cel Mare” din Mănăstirea Nicula. În Amfiteatrul Centrului de studii, rostește o alocuțiune în cadrul sesiunii inaugurale a Congresului Facultăților de Teologie și ia parte apoi la lucrările sale.

Miercuri, 26 septembrie: Moderează sesiunea finală a lucrărilor și prezintă în plen documentul final al Congresului Facultăților de Teologie. Îl hirotonește într-un duhovnic pe Pr. Marius Gabriel Crișan de la parohia Deleni.

Joi, 27 septembrie: În localitatea Vermeș din Caraș Severin, este prezent la semnarea actelor de punere în posesie a suprafeței de pădure, proprietatea Arhiepiscopiei Clujului.

Vineri, 28 – Sâmbătă, 29 septembrie: La Palatul Patriarhal din București, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod.

Duminică, 30 septembrie: În Catedrala patriarhală din București, slujește în sobor de arhierie, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, la Sfânta Liturghie și asistă la slujba de Te-Deum prilejuită de împlinirea a 5 ani de la întronizarea Preafericitului Părinte Patriarh. În Aula „Teoctist Patriarhal” a Palatului Patriarhal din București, participă la sesiunea solemnă dedicată împlinirii a 5 de Patriarhat ai Preafericitului Părinte Daniel.

PS EPISCOPUL VASILE SOMEȘANUL

Duminică, 2 septembrie: Oficiază slujba sfințirii bisericii din filia Legii, parohia Petea, prot. Cluj I și Sfânta Liturghie. Preotul paroh Nicolae Salvan este hirotosit „sachelar”.

Luni, 3 septembrie: În sala „Ioan Mușlea” a Bibliotecii universitare din Cluj-Napoca, participă la manifestarea culturală organizată de Casa de Cultură Municipală cu prilejul aniversării a 100 de ani de la nașterea lui Raul Șorban.

Miercuri, 5 septembrie: În Cimitirul din cartierul Mănăstur oficiază slujba înmormântării credinciosului Florin Moldovan.

Sâmbătă, 8 septembrie: Slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană.

Duminică, 9 septembrie: Oficiază slujba binecuvântării noii biserici „Nașterea Maicii Domnului” din Lujerdiu, prot. Gherla, slujește Sfânta Liturghie și hirotonește într-un „sachelar” pe preotul paroh Cornel Baciu.

Joi, 13 septembrie: La Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca primește vizita Domnului antrenor al echipei de fotbal „Universitatea Cluj”, însoțit de jucătorii echipei.

Vineri, 14 septembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Cluj-Napoca, Mănăstur și oficiază slujba parastasului la Troița din apropierea bisericii. Oficiază Sfântul Maslu în demisolul bisericii în construcție „Sfântul Ioan Iacob Hozevitul” din Valea Gârbaului, Florești, Cluj.

Sâmbătă, 15 septembrie: Asistă la slujba sfințirii iconostasului nou și săvârșește Sfânta Liturghie în biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Stoiana, prot. Gherla la împlinirea a 200 de ani de la zidirea bisericii. Preotul paroh Izidor-Daniel Cuc este hirotosit „sachelar”. Oficiază slujba sfințirii Troiței din cimitirul filiei Molitura a parohiei Jucu de Sus, prot. Cluj I și hirotesește într-o „Iconom stavrofor” pe preotul paroh Gheorghe Anițaș.

Luni, 17 septembrie: Oficiază Te Deum la Școala din comuna Baciu, la festivitatea de începere a noului an școlar.

Vineri, 21 septembrie: Oficiază Sfântul Maslu în biserica „Sfântul Nicolae” din Ocna Dej.

Duminică, 23 septembrie: Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Iustinian și a Preasfințitului Părinte Iustin oficiază slujba resfințirii bisericii „Sfântul Nicolae” din parohia Coaș, prot. Șomcuta Mare și sfeștania noii case parohiale.

Luni, 24 septembrie: Participă la deschiderea lucrărilor Conferinței Anuale SoCareNet Europe ediția a XIII-a „Îngrijire plină de demnitate în Europa – de către cine?”, organizată de Diakonie Neuendettelsau în perioada 24-26 septembrie 2012 la Royal Classic Hotel, Cluj-Napoca.

Vineri-Sâmbătă, 28-29 septembrie: Participă la lucrările Sfântului Sinod al B.O.R.

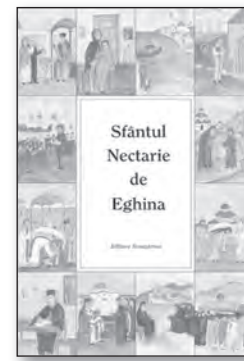
Duminică, 30 septembrie: slujește Sfânta Liturghie în sobor de arhierie în Catedrala Patriarhală cu ocazia împlinirii a 5 ani de la Întronizarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

**CĂSĂTORIA
PERSPECTIVA ORTODOXĂ,**
John Meyendorff
141 pag., format 148x210 mm.
Preț 10 LEI.

**SFÂNTUL NECTARIE DE EGHINA,
Euphemia Briere**
32 pag., format 170x240 mm.
Preț 7,5 LEI.

**VIAȚA ȘI PARACLISUL SFÂNTULUI MARE
MUCENIC ȘI TĂMĂDUITOR PANTELIMON,**
50 pag., format 105x147 mm.
Preț 2,5 LEI.

**O ISTORIE A LITURGHIEI SFÂNTULUI
IOAN GURĂ DE AUR - VOLUMUL II,
PARTEA 1 - INTRAREA CEA MARE I,**
Robert F. Taft
368 pag., format 148x210 mm.
Preț 22 LEI.

RADIO RENAȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

Grila de programe

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

RADIOJURNAL *Renașterea* 07.00 17.00 22.00 ȘTIRI 12.00 RADIOJURNAL *Radio România* 10.00 13.00 RADIOJURNAL *Trinitas* 20.00

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂTĂ	DUMINICĂ
06.00	Rugăciunile dimineții						
06.30	Matinal la Radio Renașterea (ora 7 ⁰⁰ știri)						
08.00	SFÂNTA LITURGHIE*						Evangelie și Liturghie
09.20	Lumea credinței	Apoftegme comentate	Recurs la istorie	Lumea după Babel	Ghidul creștinului		
09.30	Sfinții Părinți, contemporanii noștri						
10.00	Radiojurnal (preluare Radio România)						
10.15	Dedicații muzicale (muzică populară)						
12.05	Filmul săptămânii	Oameni și locuri (reportaj)	Hoinar prin Ardeal și Poezie	Orizont social	Istoria religiilor și muzica popoarelor	Cărți vechi și noi	10.00 SFÂNTA LITURGHIE*
12.30	Arhiva de folclor						
13.00	Radiojurnal (preluare Radio România)						
13.10	POST MERIDIAN MAGAZIN						
16.00	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Apa cea vie a Ortodoxiei	Catehism (r)
16.30	Merinde pentru suflet	Secole creștine	Întâlniri radiofonice	Cultura în actualitate	Ca toți să fie una	Byzantion	
17.00	Radiojurnal						
17.20	Cuvântul Vieții						
18.00	VECERNIA*		Acatistul zilei*	VECERNIA*		VECERNIA* Acatistul zilei	18.00 PRIVEGERE*
18.50	Din comorile ortodoxiei			Din comorile ortodoxiei			
19.00	Pricesne și cântări religioase			Pricesne și cântări religioase			
19.30	Păhărelul cu nectar						
20.00	Actualitatea religioasă (preluare Radio Trinitas)						
20.30	Mărturii din viața monahală	Dialoguri	Cuvântul Ierarhului	Experiențe pastorale	Liturghie și Icoană	Comorile artei transilvane	18.00 PARACLISUL MAICII DOMNULUI Program catehetic*
21.00	Armonii de seară						
21.30	Etică și societate	În umbra Legii	În lumina Taborului	Dogmele dreptei credințe	Oameni și idei	21.00 Catehism	Actualitatea religioasă Amintiri din vatra satului Ortodoxia – fântâna vieții Pr. Teofil Tia în dialog cu ascultătorii
22.00	Radiojurnal						
22.15	Rugăciunile de seară						
22.30	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)						
23.00	Filmul săptămânii	Oameni și locuri (reportaj)	Orizont social	Hoinar prin Ardeal și Poezie	Istoria religiilor și muzica popoarelor	Teatru radiofonic	Tainele Operei
23.30	Clasica						
00.00	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Comorile artei transilvane	Amintiri din vatra satului (r)
00.30	Clasica						
02.00	Merinde pentru suflet	Secole creștine	Întâlniri radiofonice	Cultura în actualitate	Ca toți să fie una	Clasica	
02.30	Clasica						
03.30	Mărturii din viața monahală	Dialoguri	Cuvântul Ierarhului	Experiențe pastorale	Liturghie și Icoană	Catehism (r)	Ortodoxia – fântâna vieții (r)
04.00	Armonii de seară						
04.30	Etică și societate	În umbra Legii	În lumina Taborului	Dogmele dreptei credințe	Oameni și idei	Cărți vechi și noi	Arhiva de folclor Evangelie și Liturghie
05.00	Clasica						

* în direct din Catedrala Mitropolitană

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. Ștefan Iloaie, Pr. Bogdan Ivanov,
Conf. dr. Radu Preda, Pr. Vasile Stanciu, Pr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes

DIFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:
Pr. Ioan Bizău, Elena Chircev, Doina Curticăpeanu, Pr. Ioan Ică sn.,
Cezar Login, Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu,
Protos. Simeon Pinteș, Aurel Sasu,
Paul Siladi, Nicolae Turcan

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Voluntari clujeni și membri ASCOR au participat la o tabără internațională în Germania

 a invitația asociației de tineret EJW din Stuttgart, Germania, patru reprezentanți ai Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului au participat la tabăra internațională de muncă din Radelstetten, acțiune festivă cu ocazia împlinirii a 50 de ani de astfel de tabere.

Timp de două săptămâni, tineri din zece țări ale lumii au lucrat umăr la umăr pentru a ridica edificiile necesare bunei desfășurări a taberei. Împreună au format o echipă internațională foarte eficientă

În acest mic sat ce se află între Stuttgart și Ulm, s-au întâlnit reprezentanți din zece țări de pe glob: Germania, ca țară gazdă, Argentina, Nigeria, Sudan, Palestina, Lituania, Slovacia, Polonia, Portugalia și România. Timp de două săptămâni, din 28 august până în 10 septembrie, cei 20 de tineri invitați, alături de alți 20 de participanți din țara gazdă, au construit și finisat o clădire mare din lemn pentru activitățile taberei din timpul verii și au transformat un teren de volei obișnuit într-unul de volei de plajă.

Tabăra a început cu asamblarea acoperișului și a continuat cu fixarea pereților laterali, iar în final, construcția s-a definitivat prin îmbinarea dalelor de piatră ce vor servi ca podea pentru noua sală de întâlniri. De asemenea, s-a construit un perete mare de cățărare pentru copii în pridvorul clădirii.

Programul de lucru a fost îmbinat cu scurte excursii în orașele mai importante din jur, participanții având ocazia să urce treptele celei mai înalte biserici din lume, Catedrala din Ulm (161 m), să se bucure de peisajul orașului studențesc Tübingen, să facă o plimbare cu barca pe râu, și să calce pe străzile orașului pe urmele lui Goethe.

Radu Copil, coordonatorul de tineret în cadrul Arhiepiscopiei Clujului, a muncit împreună cu ceilalți participanți ai taberei pentru ca scopul final să fie atins

Pe parcursul taberei, tinerii și-au împărtășit unii altora propriile experiențe de voluntariat, făcând referire la activitățile din cadrul asociațiilor din care face parte fiecare membru, purtându-se diverse discuții pe teme culturale, dar mai ales religioase.

Pe filieră culturală, au existat seri dedicate diversităților din între țările participante, care au presupus asocierea informațiilor orale cu expunerea portului tradițional și degustarea mai multor mâncăruri specifice. Pentru prezentarea culturii germane, organizatorii, alături de oamenii din Radelstetten, au bucurat invitații cu un concert instrumental al unei formații de acordeoniști.

În ultima zi, participanții la ultima tabără internațională din cei 50 de ani de activitate au fost prezenți la serbarea unui Jubileu la care au luat parte aproximativ 200 de persoane, participanți în cele 118 tabere de muncă organizate până în prezent. În cadrul acestui eveniment aniversar, tinerii au pregătit pentru publicul ascultător și trei cântece, dintre care unul în limba română, „S-a aprins o stea”, deoarece linia lui melodică a fost cel mai des fredonată de-a lungul taberei.

Tinerii au păstrat legătura și după cele două săptămâni de muncă, dovedind astfel că zilele petrecute împreună au fost un câștig și relațiile create acolo, primul pas pentru prietenii de lungă durată și proiecte de viitor.

✎ Lorena Sacaliș, Radu Copil, Oana Băilă

Din culisele unor mănăstiri și sfinți eleni

 ara aceasta, în buna tradiție și dragoste a părintelui ieromonah Marcu Manolis (1937-2010), ucenicul părintelui Porfirie Kavsohalivitul, ascortării s-au reîntors pe meleagurile grecești, în pelerinaj la sfinții mari ai Greciei și nu numai. Din Atena, de la Casa Iubirii unde au fost cazați, tinerii au colindat aproape toată Grecia continentală, dar și insulară, ajungând să se închine Sf. Efre cel Nou, Sf. Ioan Rusul, Sf. Nectarie, Sf. Luca Stiritul, Sf. Patapie, Sf.

Și anul acesta, ASCOR Cluj s-a bucurat de ospitalitatea ucenicilor Părintelui Marcu Manolis. La mormântul Părintelui Marcu, cel care a cuprins cu dragostea sa comunitatea elenă primitoare de străini, tinerii au fost în dub și cuget cu gazdele ateniene

Ap. Andrei, Sf. Dimitrie Izvorătorul de mir, Sf. Grigorie Palama, Sf. Teodora din Tesalonic, Sf. Teodora din Vasta, părintelui Paisie Aghioritul, părintelui Porfirie, Cuviosului David și Fericitului Iacov Țalakis, Sf. Mina ș.a. Au vizitat și locuri mai deosebite, pline de sfințenie și de minuni, care sunt mai puțin cunoscute străinilor și unele chiar și autohtonilor, cum ar fi Mănăstirea Pantocrator (alta decât cea din Muntele Athos), Mănăstirea Sf. Sava, Mănăstirea Ioan Macrinos ...

Kato Xenii

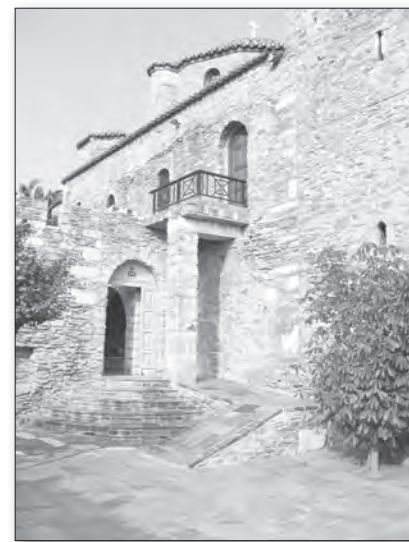
Mănăstirea Panaghia Xenii, din Almiros – Magnisia, adăpostește o frumoasă icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului datând din secolul al VI-lea. Chipul Maicii, înnegrit de fum, stă mărturie unui incendiu care a distrus mănăstirea, dar a păstrat întreagă icoana. Se spune că aceasta a venit singură pe ape și de aceea grecii de atunci au denumit-o Xenii (în traducere, „străina”) și au construit biserica chiar pe locul unde au găsit-o. Ulterior, Mănăstirea Vatopedu din Muntele Athos a dăruit acestei mănăstiri un odor minunat și anume: o bucată din Brăul Maicii Domnului. În prezent, obștea mănăstirii este alcătuită din opt monahii, patru grecoace și patru române, din care patru monahii sunt mai tinere și patru mai în vârstă. Maica Antonia, originară din Roman, ne-a povestit cu râvnă despre lucrările ce au loc la mănăstire și despre pictura în curs a bisericii. Ca o mângâiere a maicilor nevoitoare de acolo, în pictură vor fi reprezentați și unii sfinții români, următorul care va fi pictat fiind Sfântul Ioan Hozevitul de la Neamț.

Zeci de sfinți martiri și minuni la Moni Dau Pentelis

Mănăstirea Pantocrator sau Moni Dau Pentelis, din Penteli, regiunea Attica, datează din secolul al XI-lea și este cea mai veche mănăstire din zonă. Inițial, Moni Dau Pentelis a fost mănăstire de călugări, numărând peste 700 de viețuitori în perioada de înflorire bizantină. Între anii 1590 și 1680 însă, numărul călugărilor scăzuse la aproximativ 170. Acest lucru se datora și invaziilor puternice ale turcilor. În timpul unei astfel de invazii, călugării care viețuiau atunci în mănăstire au fost rău chinuți, schingiuți, loviți, chiar împușcați și în cele din urmă martirizați. Despre acest măcel se spune că a avut loc chiar în zilele Sf. Paști, scăpând în viață un singur călugăr, care a mai putut să liturghisească în acele zile de sărbătoare și de doliu. După moartea acestui călugăr, din anul 1680, mănăstirea a rămas pustie, fără niciun viețuitor, timp de aproape două secole. Dar din anul 1963, mănăstirea a renăscut, strângând în juru-i o obște de maici. Astăzi, locul respiră un aer profund bizantin, plin de sfințenie și de moaște de martiri. Încă din pronaos te poți închina la moaștele întregi ale unuia dintre sfinții locului, iar într-o încăpere special amenajată, există alte patru moaște întregi de sfinți martiri, care poartă însemnele chinurilor și ale morții prin care s-au săvârșit.

Maicile de aici spun că locul este plin de moaște de la peste 150 de sfinți care săvârșesc mii de minuni știute mai mult de cei care le-au trăit. Un tânăr care venea deseori la mănăstire să se închine, cumpăra de fiecare dată părțile de materiale atinse de moaștele sfinților mucenici. Părea ciudat. Ce putea face acest tânăr cu atâtea părțile? Așa că maicile l-au întrebat. Iar tânărul le-a povestit cum le împarte oamenilor aflați în necaz, în boli, în neputințe și cum, prin aceste bucăți de material, sfinții mucenici le dăruiesc vindecare și ajutor. Așa s-a întâmplat cu o doamnă aflată în stare gravă la spital, a cărei viață depindea fizic de aparatele la care era conectată. Tânărul a vizitat-o la spital și i-a dat o astfel de bucăciță de material atins de sfințele moaște, spunându-i: „Nu te teme. Te vei face bine și joi vei putea pleca acasă.”. Soțul doamnei bolnave, care se afla în salon, i-a spus mahnit și contrariat tânărului că nu trebuia să-i vorbească așa doamnei, știind că doctorii deja nu îi mai dau nicio șansă și că, în opinia lor, o puteau deconecta de la aparate. Însă femeia s-a însănătoșit și, în joia care a urmat, a plecat acasă. Tânărul, văzând că Dumnezeu a lucrat așa prin sfinții mucenici, a prins îndrăzneală și a început să dăruiască bucăcița de material tămăduitoare și altor oameni care au nevoie de ajutor.

Părintele Porfirie prevestise, de altfel, cu 40 de ani înainte ca mănăstirea să renască din pustietate și uitare, că pe acest loc

Cea mai veche mănăstire din Attica, Grecia, Mănăstirea Pantocrator sau Moni Dau Pentelis în zilele noastre, complet refăcută, unde „locul respiră un aer profund bizantin, plin de sfințenie și de moaște de martiri”

se vor descoperi moaștele a foarte multor sfinți, că vor fi foarte multe minuni și că oamenii vor veni în număr foarte mare să cerceteze această mănăstire și pe sfinții ei.

Apa care cere smerenie

Ascunsă la marginea autostrăzii, într-un desiș de platani, smochini și alți arbori mediteraneeni, Mănăstirea Sfintei Paraschevi a Greciei e săpată în stâncă. Micuță, mănăstirea adăpostește mai multe icoane vechi cu

Sfânta Paraschevi, cea grabnică ajutătoare în vindecarea bolilor de ochi. Una dintre ele, foarte frumoasă, realistă, care o reprezintă pe sfânta în întregime și pe care oamenii au împodobit-o cu multe tăblițe argintate ce dau mărturie vindecărilor, este făcătoare de minuni și este așezată în partea opusă a altarului, ca și cum sfânta i-ar cuprinde din spate pe toți credincioșii care s-ar

